

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni diplomski studij
Filozofija
(dvopredmetni)
smjer: nastavnički**

**Izvedbeni planovi
zimski semestar akademske godine
2022./2023.**

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija uma		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Izv.prof.dr.sc. Marko Jurjako		
	Kabinet	F-415	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 669 210	
	e-mail	mjurjako@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Mladen Bošnjak		
	Kabinet	F-422	
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	mladen.bosnjak1@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Na ovom kolegiju bavit ćemo se temeljnim problemima prirode uma i svijesti. Raspravljat ćemo o dualizmu, idealizmu i fizikalizmu te proučavati probleme koji se odnose na dva važna svojstva uma, a to su: intencionalnost i kvalija. Također, bavit ćemo se pitanjima internalizma, eksternalizma i utjelovljenog uma te ćemo se dotaknuti fenomenološke tradicije u filozofiji uma. Osim toga, bavit ćemo se i pitanjima koja postaju sve relevantnija u suvremenom svijetu, a odnose se na prirodu životinjskih umova i umjetne inteligencije.</p> <p>Teme kojima ćemo se baviti su sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geografija uma i filozofija uma 2. Dualizam i idealizam 3. Fizikalizam 4. Funkcionalizam 5. Umjetni umovi i umjetna inteligencija 6. Intencionalnost 7. Priroda svijesti 8. Internalizam, eksternalizam i utjelovljeni um 9. Fenomenološka tradicija i struktura svijesti 10. Životinjski umovi 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> • Planirati, odabrati i voditi dijaloško i kritičko prosuđivanje izvornog filozofskog teksta • Objasniti, interpretirati i analizirati složenije filozofske pojmove, probleme i argumentacije po odabranim filozofskim disciplinama • Interpretirati, analizirati i usporediti odabrana klasična i suvremena filozofijska stajališta • Kritički prosuditi odabrane teme različitih filozofskih disciplina i njihov povijesni razvoj • Tumačiti i vrednovati najvažnija klasična i suvremena djela odabranih filozofskih disciplina te kritički analizirati i procijeniti u njima sadržana stajališta i argumente • Prepoznati i protumačiti povezanost filozofije s interdisciplinarnim istraživanjima te povezati pojedine segmente povijesti filozofije s odgovarajućim segmentima povijesti društva, kulture, znanosti, religije ili umjetnosti • Kritički primijeniti znanja iz logike za analizu argumenata prilikom razmatranja odabranih društvenih ili kulturnih fenomena • Preispitati vlastite stavove o filozofskim problemima, pojmovima, teorijama i pravcima 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Kontinuirana provjera znanja 1	1.5	25
Kontinuirana provjera znanja 2	1.5	25
Aktivnost na satu i seminarska izlaganja		20
ZAVRŠNI ISPIT	1	30
UKUPNO		100
<p>Opće napomene:</p> <p><u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u> Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p><u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u> Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
Chalmers, D. ur. 2021. <i>Philosophy of mind classical and contemporary readings</i> , drugo izdanje, Oxford: Oxford University Press. Odabrana poglavlja.		
Jurjako, M. i Malatesti L. 2022. <i>Filozofija uma: pregled suvremenih rasprava o umu i tijelu. e-izdanje</i> , Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet. https://www.unirepository.svkri.uniri.hr/islandora/object/ffri:3015		
Malatesti, L. 2014. <i>Filozofija uma. Intencionalnost u suvremenim filozofskim raspravama, (Skripta)</i> , e-izdanje, Filozofski Fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka. https://repository.ffri.uniri.hr/islandora/object/ffri:1971		
IZBORNA LITERATURA		
Andrews, K. 2020. <i>The Animal Mind: An Introduction to the Philosophy of Animal Cognition</i> . Second edition. New York (N.Y.) Oxford: Routledge. https://www.taylorfrancis.com/books/9780203712511 . Odabrana poglavlja.		
Braddon-Mitchell, D. and F. Jackson. 1996. <i>Philosophy of Mind and Cognition</i> . Oxford: Blackwell. (Odabrana poglavlja)		
Copenhaver, R. ur. 2020. <i>Philosophy of Mind in the Early Modern and Modern Ages</i> . The History of the Philosophy of Mind 4. London New York: Routledge. Odabrana poglavlja.		
Crane, T. 2001. <i>The Elements of Mind: An Introduction to the Philosophy of Mind</i> . Oxford: Oxford University Press. (Odabrana poglavlja: 2,3, 4)		
Gallagher, S. i D. Zahavi. 2021. <i>The Phenomenological Mind</i> , Treće izdanje. London New York, NY: Routledge, Taylor & Francis Group. Odabrana poglavlja.		
Martin, R. i J. Barresi, ur. 2008. <i>Personal Identity</i> . Nachdr. Blackwell Readings in Philosophy 11. Malden, Mass.: Blackwell. Odabrana poglavlja.		
Zahavi, D. 2019. <i>Phenomenology: The Basics</i> . London New York: Routledge, Taylor & Francis Group.		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		

POHAĐANJE NASTAVE	
Obavezno	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Email, Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Konzultacije, email, Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Usmeno i pismeno	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	31.1.2024. u 10h 14.2.2024. u 10h
Ljetni	11.6./4.7./10h
Jesenski	29.8./12.9./10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Uvodno predavanje – pregled rasprava u filozofiji uma
2.	Dualizam 1
3.	Dualizam 2 Studentska izlaganja
4.	Fizikalizam Studentska izlaganja
5.	Funkcionalizam Studentska izlaganja
6.	Umjetni umovi i umjetna inteligencija Studentska izlaganja
7.	Kolokvij 1 Studentska izlaganja
8.	Priroda svijesti 1 Studentska izlaganja
9.	Priroda svijesti 2 Studentska izlaganja
10.	Intencionalnost i zdravorazumska psihologija Studentska izlaganja
11.	Osobni identitet Studentska izlaganja
12.	Internalizam, eksternalizam i utjelovljeni um Studentska izlaganja
13.	Fenomenološka tradicija i struktura svijesti Studentska izlaganja
14.	Životinjski umovi Studentska izlaganja
15.	Kolokvija 2 Studentska izlaganja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA

Planirati, odabrati i voditi dijaloško i kritičko prosuđivanje izvornog filozofskog teksta	Dualizam, fizikalizam i funkcionalizam, fenomenološka tradicija i struktura svijesti	Rad na tekstu, grupni rad	Seminarski rad i pisani ispit
Objasniti, interpretirati i analizirati složenije filozofske pojmove, probleme i argumentacije po odabranim filozofskim disciplinama	Dualizam, fizikalizam i funkcionalizam, intencionalnost, umjetni umovi i umjetna inteligencija, fenomenološka tradicija i struktura svijesti	Usmeno izlaganje, seminarski rad i seminarsko izlaganje	Usmeni ispit i seminarski rad
Interpretirati, analizirati i usporediti odabrana klasična i suvremena filozofijska stajališta	Dualizam, fizikalizam i funkcionalizam	Frontalni rad, seminarski rad i seminarsko izlaganje	Usmeni ispit i seminarski rad
Kritički prosuditi odabrane teme različitih filozofskih disciplina i njihov povijesni razvoj	Fenomenološka tradicija i struktura svijesti, životinjski umovi	Frontalno izlaganje, seminarski rad i seminarsko izlaganje	Seminarski rad i pisani ispit
Tumačiti i vrednovati najvažnija klasična i suvremena djela odabranih filozofskih disciplina te kritički analizirati i procijeniti u njima sadržana stajališta i argumente	Umjetni umovi i umjetna inteligencija, priroda svijesti 1 i 2	Rad na tekstu, grupni rad, seminarski rad	Seminarski rad i pisani ispit
Prepoznati i protumačiti povezanost filozofije s interdisciplinarnim istraživanjima te povezati pojedine segmente povijesti filozofije s odgovarajućim segmentima povijesti društva, kulture, znanosti, religije ili umjetnosti	Internalizam, eksternalizam i utjelovljeni um, životinjski umovi	Rad na tekstu, grupni rad, seminarsko izlaganje	Usmeni ispit
Kritički primijeniti znanja iz logike za analizu argumenata prilikom razmatranja odabranih društvenih ili kulturnih fenomena	Sve teme	Rad na tekstu, seminarski rad	Usmeni ispit i seminarski rad
Preispitati vlastite stavove o filozofskim problemima, pojmovima, teorijama i pravcima	Dualizam, fizikalizam, intencionalnost	Rad na tekstu, seminarski rad i seminarsko izlaganje	Usmeni ispit i seminarski rad

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Metodika nastave filozofije		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	4		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45+0+15		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Aleksandra Golubović ; prof. dr. sc. Majda Trobok		
Kabinet	F-423; F-414		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon			
e-mail	aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr trobok@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ol style="list-style-type: none"> Vrste nastave Problemski i povijesni pristup nastavi filozofije Priprema nastavnika za izvođenje nastave Određivanje odgojno-obrazovnih ciljeva (nastavne teme, jedinice i cjeline) Didaktički principi u nastavi Metode nastave filozofije i predmeta humanističkih znanosti Principi u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije Principi u nastavi filozofije; u odnosu prema učenicima Postupci uvođenja u filozofsko mišljenje; skandalon, problematiziranje i aktualizacija Filozofski tekst u nastavi filozofije Komunikacijski proces u nastavi filozofije Ocjenjivanje i ispitivanje učenika Funkcije školske knjižnice u nastavi Nastavna klima i odnos nastavnik-učenik 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se da studenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> moгу opisati, argumentirano izložiti i objasniti temeljne elemente nastave i nastavnog procesa; moгу opisati, objasniti i primjeniti oblike rada, metode, postupke uvođenja u nastavu filozofije, temeljne principe i ostale relevantne elemente za izvođenje nastave društvenih i humanističkih predmeta; moгу samostalno odrediti nastavne ciljeve za navedene nastavne predmete; moгу samostalno odrediti odgovarajuće nastavne metode i ostale relevantne elemente za nastavne predmete i nastavne jedinice; moгу vrednovati i ocjenjivati učenički i nastavnički rad; moгу samostalno izvoditi nastavu iz navedenih predmeta. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja X	Seminari X	Konzultacije X	Samostalni rad X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad X	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2	0	
Kontinuirana provjera znanja -	0,75	50	

kroz izvedbe metodičkih vježbi		
Kontinuirana provjera znanja – kroz aktivnost i praktični rad	0,75	20
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	4	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

Ocjena	Prijediplomski i diplomski studiji
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Josip Marinković: Metodika nastave filozofije, Zagreb, 1982., novo izdanje (Školske novine) iz 2008.
2. Aleksandra Golubović, Laura Angelovski, Metodika nastave filozofije (2017.) e-skripta, Filozofski fakultet u Rijeci
3. Boris Kalin: Logika i oblikovanje kritičkog mišljenja, Zagreb, 1983.
4. Boris Kalin: Povijest filozofije, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
5. Tomislav Reškovic: Filozofija, Zagreb, 2008.
6. Gajo Petrović: Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
7. Srećko Kovač, Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
8. Davor Lauc, Zvonimir Šikić: Logika, Zagreb, 2014.
9. **Novoobjavljeni udžbenici iz filozofije i logike**

IZBORNA LITERATURA

1. Josip Marinković: Filozofija kao nastava, Zagreb, 1990.
2. Josip Marinković: Ogledi iz filozofije odgoja, Zagreb, 1987.
3. Josip Marinković: Utemeljenost odgoja u filozofiji, Zagreb, 1981.
4. Milan Polić: Odgoj i svije(s)t, Zagreb, 1993.
5. Milan Polić: K filozofiji odgoja, Zagreb, 1993.
6. Pavao Vuk Pavlović: Ličnost i odgoj, Zagreb, 1932.
7. Časopis Metodički ogledi, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (izostanci, osim u iznimnim slučajevima bolesti - se ne uvažavaju). U slučaju većeg opravdanog izostanka pisat će dodatni pismeni rad koji trebaju predati zajedno s obveznim pismenim pripremama (i zadaćama).

Kašnjenje na nastavu se tolerira do 5 minuta.

Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni.

Nastava se odvija kroz studentske vježbe koje svojim uputama, sugestijama, ispravicima i temeljnim metodičkim smjernicama – moderiraju nastavnice Golubović i Trobok (nositeljice kolegija).

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi (jer se aktivnost ocjenjuje), osobito vježbama te izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave (izvođenje najmanje jedne do dvije nastavne jedinice (tzv. micro teaching – u određenoj minutaži) iz filozofije u okviru vježbi te izrada nekoliko pisanih priprema, kritičkih osvrtâ promatranih vježbi, ppt prezentacija i sl. – što će biti dogovoreno naknadno).

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi (jer se aktivnost ocjenjuje), osobito vježbama te izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave (izvođenje najmanje jedne nastavne jedinice (tzv. micro

teaching – u određenoj minutaži) iz logike u okviru vježbi).

Za sve zadane obveze potrebno je pridržavati se rokova.

Svako kašnjenje u izvršavanju obveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova.

Tijekom semestra studenti su dužni izraditi zadaće u pisanoj formi (tipa: izrada operativnog plana i programa iz filozofije; usporedba udžbenika: (novijih); pismena priprema iz filozofije uz ppt prezentaciju).

Tijekom semestra studenti će izraditi jednu do dvije pismene pripreme iz filozofije (uz ppt prezentaciju), po odabiru nastavnika (a na konzultacijama, koje su obvezne, prof. Golubović će odobriti konačnu verziju pripreme i ppt prezentacije). Potom će u okviru vježbi održati najmanje dvije vježbe iz filozofije i logike (za logiku će konačnu verziju ppt prezentacije odobriti prof. Trobok). Ukoliko izvedba nastavne jedinice (ili više vježbi) ne bude zadovoljavajuća, student/ica će je ponoviti prema uputama nastavnika (onoliko puta koliko bude potrebno).

Za obje pripreme potrebno je pripremiti Power point prezentaciju i tjedan dana prije izvedbe vježbe – obavezno s materijalima doći na konzultacije (za filoziju kod Golubović, a za logiku kod Trobok) i probnu izvedbu. Objе pismene pripreme (kraće s ppt) trebaju biti predane najkasnije do 15. siječnja tekuće god. (kašnjenje je moguće do 5 dana - svaki dan kašnjenja rezultat će smanjenjem po 1 ocjenskog boda. Dakle, za 5 dana kašnjenja gubi se 5 ocjenskih bodova). Ukoliko do 20. siječnja student ne preda obje pripreme gubi pravo na ostvarivanje bodova iz Metodike nastave filozofije. U tom slučaju kolegij će ponovno upisati sljedeće akademske godine.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju.

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju.

Elektronička pošta.

Tajništvo odsjeka za filozofiju.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija.

Elektronička pošta.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7./21.2./9h
Ljetni	19.6./10.7./9h
Jesenski	28.8./11.9./9h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodni sat: upoznavanje studenata s načinom rada na kolegiju (inicijalni ispit predznanja temeljnih didaktičkih sadržaja)
2.	Filozof u obrazovanju i obrazovnim modelima; dijelovi pripreme i primjeri (izrada ppt prezentacije) – upute
3.	Filozof u obrazovanju i obrazovnim modelima; dijelovi pripreme i primjeri (izrada ppt prezentacije) – upute
4.	Obrazovni i odgojni ciljevi u nastavi filozofije (zadaće; ishodi) – (formulacija ciljeva za odabrane nastavne jedinice) – izvedbe vježbi
5.	Didaktički principi – oblici rada i metode (izvedbe vježbi)
6.	Mogućnost posjeta Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji (upoznavanje studenata s nastavnim i izvannastavnim aktivnostima, školskim kurikulumom i specifičnostima rada u školi) ili izvedbe vježbi na nastavi
7.	Način strukturiranja sadržaja u nastavi filozofije; povijesno-kronološki pristup (vježbe studenata – izvođenje mikronastavne jedinice)
8.	Način strukturiranja sadržaja u nastavi filozofije; problemski pristup (vježbe studenata – izvođenje mikronastavne jedinice) 1. ZADAĆA – (moguća - Usporedba udžbenika)
9.	Pojam i klasifikacija metoda u nastavi filozofije; rad na izvornom tekstu

	(vježbe studenata)
10.	Verbalna metoda; razgovor u nastavi – vrste razgovora (vježbe na odabranim nastavnim jedinicama)
11.	Postupci uvođenja u nastavu filozofije – skandalon, problematiziranje, aktualiziranje (uz vježbe) 2. ZADACA – Pisana priprema nastavne jedinice iz filozofije
12.	Principi u nastavi filozofije – u odnosu na nastavu; u odnosu na učenike (vježbe studenata)
13.	Filozofski tekst u nastavi filozofije (esej; ocjenjivanje) uz vježbe studenata
14.	Vježbe studenata i završna razmatranja
15.	Metodička priprema-sažetak, evaluacija postignutog i upute za ispit
	(Napomena: s obzirom da se nastava odvija kroz studentske vježbe koje moderiraju prof. Golubović i prof. Trobok u rasporedu nastave moguća su odstupanja; kroz semestar će se obraditi temeljni metodički sadržaji)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Primjena metodičkih znanja na izvedbe metodičkih vježbi Izvedbe metodičkih vježbi Evaluacije izvedenih vježbi	Preduvjet - Program predmeta filozofije u gimnazijama (i upravni referent u ekonomskoj školi)	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedbe vježbi - Primjena svih metodičkih znanja – (osnovno; problemskog i povijesnog pristupa, principa, metoda, oblika rada, različitih vrsta razgovora, postupaka uvođenja (skandalon, problematiziranje, aktualizacija), korištenje izvornog teksta u nastavi filozofije, kritičko promišljanje i evaluiranje) - argumentiranje 	Napisati pripremu nastavnog sata koristeći ključne metodičke elemente (opširnu i kraću) Izraditi Ppt prezentaciju za nastavni sat (micro teaching) Izvedbe mikro-nastavnih vježbi, Sudjelovanje u raspravama i diskusijama oko relevantnih dijelova sata (vježbe) Aktivno kritičko i kreativno komentiranje ključnih metodičkih elemenata Kritički osvrt na izvedenu vježbu (micro teaching)
	<ul style="list-style-type: none"> - Vrste nastave - Problemski i povijesni pristup nastavi filozofije - Priprema nastavnika za izvođenje nastave - Određivanje odgojno-obrazovnih ciljeva (nastavne teme, jedinice i cjeline) - Didaktički principi u nastavi - Metode nastave filozofije i predmeta 	Interaktivno predavanje Samostalni zadatci, rad u paru, rad u grupi Rad na tekstu Prezentiranje nastavne jedinice (micro teaching) Analiza i evaluacija izvedenih vježbi	Izvedbe vježbi Analiza i osvrt na izvedene vježbe Pisanje pismenih priprema Ppt prezentacija Usmeni ispit

	<p>humanističkih znanosti</p> <ul style="list-style-type: none">- Principi u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije- Principi u nastavi filozofije; u odnosu prema učenicima- Postupci uvođenja u filozofsko mišljenje; skandalon, problematiziranje i aktualizacija- Filozofski tekst u nastavi filozofije- Evaluacija i ocjenjivanje		
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Analički marksizam		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>1) U uvodnom dijelu kolegija objašnjava se što je analitički marksizam i zbog čega je značajan, zatim se spominju glavne, velike teme marksističke filozofije te se izlaže kako su one, u glavnim crtama, izražene u Marxovim i Engelsovim programatskim i pristupačnijim tekstovima, kao što su npr. <i>Komunistički manifest</i> i <i>Nadnica, cijena i profit</i>. (6h)</p> <p>2) Nakon toga prelazi se na izlaganje i suvremenu analizu konkretnih pitanja koja je marksizam uveo razvijajući svoju teoriju povijesti. To su npr.: što su proizvodne snage, od čega se sastoji ekonomska struktura društva, što su proizvodni odnosi, što je baza a što nadgradnja društva i kakva je njihova međusobna veza, što je fetišizam, koja je logika razvoja povijesti, kako funkcionira kapitalizam, što je eksploatacija i slično. Pri tome se prvenstveno uzima u obzir proslavljena interpretacija G.A. Cohena, koji modernim analitičkim oruđima preispituje Marxove teze i pokušava procijeniti što od njih može proći kroz filter tih suvremenih dostignuća (18h).</p> <p>3) Iduća faza kolegija obuhvaća marksističke teme koje imaju moralnu, tj. vrijednosnu dimenziju, poput sljedećih: što je alijenacija, jesu li proletari u kapitalizmu neslobodni i na koji način, u kojem je smislu komunizam superioran kapitalizmu, itd. Nastava se i u ovoj fazi većinom oslanja na rad G.A. Cohena, te još nekih njegovih kolega analitičkih marksista (2h).</p> <p>4) Konačno, u posljednjoj se fazi kolegija pažnja posvećuje isključivo kritičkom razmatranju (neke od tih kritika bile bi dotaknute i u ranijem toku nastave, ali bi ih se sada detaljnije razrađivalo) iznesenih marksističkih ideja i vizija da bi se vidjelo zadovoljavaju li logičke i empirijske standarde koje moraju zadovoljiti sve ozbiljne teorije. Tu će oslonac biti na radovima nekolicine nemarksističkih autora (Conway, Hayek, Popper, Sesardić) koji se nalaze u preporučenoj literaturi. Od studenata se neće zahtijevalo da obavezno prođu kroz tu literaturu da ih se ne preoptereći, ali će im se na taj način ipak pružiti osnovne informacije o ključnim smjerovima kritike (4h).</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije marksističke filozofije; - definirati probleme proizvodnih snaga, proizvodnih odnosa, fetišizma, alijenacije, povijesnog razvoja, određivanja ekonomske strukture stupnjem razvitka proizvodnih snaga, itd.; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	

OCJENJUJE		
Pohađanje nastave	1	30%
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) G.A. Cohen, *Odbrana Marxove teorije istorije*, Zamak kulture, Vrnjačka banja, 1987, str. 23-158, 177-222 (182) ili G.A. Cohen, *Karl Marx's Theory of History: A Defence*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 2000, str. 28-248, 278-340, 364-388, 396-414 (328)
- 2) Marx, K./Engels, F. *Manifest komunističke partije*, u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, str. 367-383 (17)
- 3) Marx, K. «Nadnica, cijena i profit» u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, 821-839 (19)
- 4) Marx, K. „Fetiški karakter robe i njegova tajna“, u Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979, str. 885-894 (10)
- 5) Marx, K. „Otuđeni rad“ u Marx, K./Engels, F. *Rani radovi*, Naprijed, Zagreb, 1978, str. 244-258 (15)
- 6) Sesardić, N. „Prilog kritici marksističke utopije“, u Sesardić, N. *Iz analitičke perspektive*, SDH, Zagreb, 1991, str. 169-209 (41)

Ukupno: 284 str.

IZBORNA LITERATURA

- Buchanan, A. *Marx and Justice: The Radical Critique of Liberalism*, Methuen, London, 1982.
- Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985.
- Berger, P.L. *Kapitalistička revolucija*, Naprijed, Zagreb, 1995.
- Cohen, G.A. „Radnici i Riječ: ili zašto je Marx imao prava smatrati da ima pravo?“, *Praxis*, Vol. V, br. 4, 1968, str. 406-421 (16)
- Cohen, G.A. „Radna teorija vrijednosti i pojam eksploatacije“, *Marksizam u svetu*, br. 10, 1981, str. 143-263 (121)
- Cohen, G.A. *History, Labour, and Freedom*, Clarendon Press, Oxford, 1988.
- Cohen, G.A. *If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, str. 42-115 (74)
- Cohen, G.A. «Deeper into Bullshit», u Buss, S./Overton, L. (ur.) *Contours of Agency: Essays on Themes from Harry Frankfurt*, MIT Press, 2002, str. 321-339 (19)
- Cohen, G.A. *Socijalizam – zašto ne?*, KruZak, Zagreb, 2011.
- Cohen, G.A./Kymlicka, W. “Human Nature and Social Change in the Marxist Conception of History”, *Journal of Philosophy*, Vol. 85, No. 4, 1988, str. 171-191 (21)
- Cohen, J. „Review of G.A. Cohen's *Karl Marx's Theory of History*“, *Journal of Philosophy*, Vol. 79, No. 5, str. 253-273 (21)
- Cohen, M./Nagel, T./Scanlon, T. (ur.) *Marx, Justice, and History*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1980.
- Conway, D. *A Farewell to Marx*, Penguin, Harmondsworth, 1987.
- Dragičević, A./Mikecin, V./Nikić, M. (ur.) *Glavni radovi Marxa i Engelsa*, Stvarnost, Zagreb, 1979.
- Elster, J. *Making Sense of Marx*, Cambridge University Press, Cambridge, 1985.

- Elster, J. *An Introduction to Karl Marx*, Cambridge University Press, Cambridge, 1986.
- Geras, N. „The Controversy about Marx and Justice“, u Callinicos, A. (ur.) *Marxist Theory*, Oxford University Press, 1989.
- Gligorov, V. (ur.) *Kritika kolektivizma*, Filip Višnjić, Beograd, 1988, str. 15-53, 121-248 (167)
- Gray, J. „Marxian Freedom, Individual Liberty, and the End of Alienation“, *Social Philosophy and Policy*, Vol. 3, No. 2, 1986, str. 160-187 (28)
- Gray, J. „Against Cohen on Proletarian Unfreedom“, *Social Philosophy and Policy*, Vol. 6, No. 1, 1988, str. 77-112 (36)
- Habermas, J. «Prilog rekonstrukciji historijskog materijalizma», u Habermas, J. *Prilog rekonstrukciji historijskog materijalizma*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1985, str. 130-178 (49)
- Hayek, F.A. *Put u ropstvo*, Kružak, Zagreb, 2001.
- Honderich, T. „Against Theological Historical Materialism“, *Inquiry*, Vol. 25, 1982, str. 451-469 (19)
- Kolakowski, L. *Glavni tokovi marksizma I*, BIGZ, Beograd, 1980.
- Korsch, K. *Karl Marx*, Nolit, Beograd, 1982.
- Lewine, A./Wright, E. „Rationality and Class Struggle“, *New Left Review*, No. 123, 1980, str. 51-56 (6)
- Lukes, S. *Marxism and Morality*, Oxford University Press, Oxford, 1985.
- Lukes, S. „Can a Marxist Believe in Human Rights?“, u Lukes, S. *Moral Conflict and Politics*, Clarendon Press, Oxford, 1991, str. 173-88 (16)
- Mises, L. Von, *Theory and History*, Yale University Press, 1957.
- Mises, L. Von, *Marxism Unmasked: From Delusion to Destruction*, Foundation for Economic Education, New York, 2006.
- Narveson, J. „Marxism: Hollow at the Core“, u Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002, str. 35-47 (13)
- Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 305-358 (54)
- Parkin, F. *Marxism and Class Theory: A Bourgeois Critique*, Tavistock, London, 1971.
- Popper, K.R. *Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji II*, Kružak, Zagreb, 2003, str. 80-198 (119)
- Petrović, G. *Filozofija i marksizam*, Naprijed, Zagreb, 1976, str. 11-151 (140)
- Rawls, J. *Lectures on the History of Political Philosophy*, Belknap Press, Cambridge, MA, 2007, str. 319-372 (54)
- Roemer, J. *A General Theory of Exploitation and Class*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1982.
- Roemer, J. (ur.) *Analytical Marxism*, Cambridge University Press, 1986.
- Singer, P. *Marx*, Oxford University Press, Oxford, 1980.
- Sweezy, P.M. *Teorija kapitalističkog razvitka*, Naprijed, Zagreb, 1959.
- Tucker, R.C. «Marx and Distributive Justice», u Tucker, R.C. *The Marxian Revolutionary Idea*, W.W. Norton, New York, 1969, str. 33-53 (21)
- Waldron, J. «When Justice Replaces Affection: The Need for Rights», u Waldron, J. *Liberal Rights*, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, str. 370-391 (22)
- Weber, M. *Protestantska etika i duh kapitalizma*, Veselin Masleša/Svjetlost, Sarajevo, 1989.
- Wolff, J. *Why Read Marx Today?*, Oxford University Press, Oxford, 2002.
- Wood, A.W. «Marx Against Morality», u Singer, P. (ur.) *A Companion to Ethics*, Blackwell, Oxford, 1991, str. 511-24 (14)
- Wood, A.W. *Karl Marx (Arguments of the Philosophers)*, Routledge, London, 2004.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@ffri.uniri.hr
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija
Elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivnog tipa (test višestrukog izbora), a zatim usmenom ispitu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	6./20.2./ 11h
Ljetni	10.6./1.7./ 11h
Jesenski	26.8./9.9./ 11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod: marksistička teorija općenito
2.	Što je analitički marksizam i zbog čega je značajan? Marxova koncepcija povijesti i društva
3.	Osnovni pojmovi marksističke političke ekonomije
4.	Ekonomija i otuđenje
5.	Što su to proizvodne snage i koja je njihova struktura a što proizvodni odnosi?
6.	U čemu se sastoji ekonomska struktura društva i kako se ona mijenja?
7.	Materijalna i socijalna dimenzija društva
8.	Fetišizam i njegov značaj
9.	Razvoj i primat proizvodnih snaga: tekstualni i faktični dokazi da postoje
10.	Razvoj i primat proizvodnih snaga: nastavak
11.	Baza i nadgradnja: kako ih točno odrediti i koji je njihov odnos?
12.	Funkcionalno objašnjenje kao rješenje za neke tvrdoglave teškoće marksizma
13.	Logika i smjer razvoja suvremenog kapitalizma; održivost alternativnih koncepcija društva
14.	Osnovne teorijske poteškoće marksizma
15.	Završna diskusija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije marksističke filozofije	Marxova stajališta o povijesti, ekonomiji, čovjeku, politici i ideologiji	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme proizvodnih snaga, proizvodnih odnosa, fetišizma, alijenacije, povijesnog razvoja, određivanja ekonomske strukture stupnjem razvitka proizvodnih snaga, itd.	Cohenove analize i razrade Marxovih gledišta o svim navedenim temama	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Cohenove analize i razrade Marxovih gledišta o svim navedenim temama nasuprot drugih marksističkih gledišta o tome	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	Cohenove kritike drugih marksističkih pozicija i Sesardićeve kritike marksizma općenito	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	obrađena kritička rasprava između raznih verzija marksizma, te ona između marksista općenito i njihovih oponenta	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti	cjelokupno obrađeno	čitanje preporučene literature	- sudjelovanje

daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	gradivo		<ul style="list-style-type: none"> - u raspravi pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofija historije		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
Vrijeme za konzultacije			
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Prva tematska cjelina koja se obrađuje jest kritika tradicionalne (tzv. spekulativne) filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti, a temeljni tekst koji se obrađuje klasična je Popperova rasprava <i>Bijeda historicizma</i> u kojoj se dokazuje da nema nikakvih povijesnih zakona koji upravljaju tokom događaja, te da ljudska povijest nije usmjerena ni prema kakvom cilju i nema baš nikakav skriveni smisao. Ideja ovog dijela kolegija jest da se ukaže na problematične aspekte nekad prevladavajućih, a kod nas još uvijek dovoljno prisutnih, filozofskih pristupa povijesti i historiografiji.</p> <p>Drugi dio kolegija posvećen je uvođenju u metodološke probleme historijskog istraživanja, tj. upućivanju studenata u teorijska pitanja historiografije kao znanosti. Tu ih se kani upoznati s osnovnim metodološkim problemima društvenih znanosti, poglavito povijesti, i to kroz jedan od temeljnih udžbenika na tom području, Nagelovu <i>Strukturu nauke</i>.</p> <p>Treća i posljednja cjelina kojom će se baviti ovaj kolegij usredotočena je na argumente za i protiv temeljnih pozicija koje se zauzimaju u pogledu metodoloških problema historiografije. Prvenstveno se radi o srazu „pozitivističkih“ i „idealističkih“ pogleda na: objektivnost povijesnog istraživanja, mogućnost nalaženja povijesne istine, vrstu objašnjenja koju historičari mogu pružiti tumačeći prošla zbivanja, metodološki individualizam i holizam i sl. Čitat će se i prodiskutirati izvorni tekstovi autora i iz jedne i iz druge suprotstavljene škole mišljenja, sakupljeni u jednom od ključnih zbornika o ovoj problematici.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije suvremene filozofije historije; - definirati probleme povijesnih zakona i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	30%	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%	

Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Carr, E.H. *Što je povijest?*, Srednja Europa, Zagreb, 2004, str. 5-45 (41)
- 2) Colingwood, R.G. *Ideja historije*, Svjetlost-Sarajevo/Globus, Zagreb, 1986, str. 1-15 (15)
- 3) Dray, W.H. *Philosophy of History*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1964, str. 4-58 (55)
- 4) Hempel, C.G. „The Function of General Laws in History“, u Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press, Glencoe, 1959, str. 344-356 (13)
- 5) Nagel, E. *Struktura nauke*, Nolit, Beograd, 1974, str. 487-528 (42)
- 6) Passmore, J. „The Objectivity of History“, u Dray, W.H. (ur.) *Philosophical Analysis and History*, Harper & Row, New York, 1966, str. 75-94 (20)
- 7) Popper, K.R. *Bijeda historicizma*, KruZak, Zagreb, 1996, str. 47-64; 111-154 (62)
- 8) Tucker, A. *Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004, str. 1-22 (22)
- 9) Watkins, J.W.N. „Historical Explanation in the Social Sciences“, u Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press, Glencoe, 1959, str. 503-514 (12)
- 10) Wright, G.H. von, *Objašnjenje i razumijevanje*, Nolit, Beograd, 1975, str. 55-87 (33)

Ukupno: 315 str.

IZBORNA LITERATURA

- Becker, C. „Everyman His Own Historian“, *American Historical Review*, Vol. 37, 1931-1932, str. 227-232 (6)
- Becker, C. „What are Historical Facts?“, *Western Political Quarterly*, Vol. 8, 1955, str. 327-340 (14)
- Berlin, I. „The Concept of Scientific History“, u Berlin, I. *Concepts and Categories*, Pimlico, London, 1978, str. 103-142 (40)
- Berlin, I. „Povijesna neminovnost“, u Berlin, I. *Četiri eseja o slobodi*, Feral Tribune, Split, 2000, str. 123-217 (95)
- Broadbeck, M. „Explanation, Prediction, and ‘Imperfect’ Knowledge“, u Feigl, H./Grover, M. (ur.) *Scientific Explanation, Space and Time*, University of Minnesota Press, Minneapolis, 1962, str. 231-272 (42)
- Cannadine, D. (ur.) *What is History Now?*, Palgrave Macmillan, Houndmills, 2002.
- Danto, A.C. *Analytical Philosophy of History*, Cambridge University Press, 1968.
- Dawson, C. „The Problem of Metahistory“, *History Today*, Vol. 1, No. 6, 1951.
- Day, M. *The Philosophy of History: An Introduction*, Continuum, London, 2008.
- Dilthey, W. *Izgradnja istorijskog sveta u duhovnim naukama*, BIGZ, Beograd, 1980.
- Dray, W.H. „Explanatory Narrative in History“, *Philosophical Quarterly*, Vol. 4, No. 14, 1954, str. 15-27 (13)
- Dray, W.H. *Laws and Explanation in History*, Oxford University Press, London, 1957.
- Dray, W.H. (ur.) *Philosophical Analysis and History*, Harper & Row, New York, 1966.
- Gallie, W.B. *Philosophy and the Historical Understanding*, Schocken Books, New York, 1964.
- Gardiner, P. (ur.) *The Philosophy of History*, Oxford University Press, Oxford,
- Gardiner, P. *The Nature of Historical Explanation*, Oxford University Press, London, 1952.
- Gardiner, P. (ur.) *Theories of History*, Free Press of Glencoe, New York, 1959.
- Goldman, L. *Humanističke nauke i filozofija*, Kultura, Beograd, 1960, str. 5-39 (35)
- Gordon, S. *The History and Philosophy of Social Science*, Routledge, London, 1991, str. 390-410.
- Gross, M. *Historijska znanost*, SN Liber, Zagreb, 1976.
- Hook, S. *Philosophy and History*, New York University Press, New York, 1963.

- Joynt, C.B. & Rescher, N. "On Explanation in History", *Mind*, Vol. 68, No. 271, str. 383-387 (5)
- Joynt, C.B. & Rescher, N. "The Problem of Uniqueness in History", *History and Theory*, Vol. 1, No. 2, 1961, str. 150-162 (13)
- Kolakowski, L. "Legenda o caru Kenediju: nova antropološka diskusija", u Kolakowski, L. *Đavo u istoriji*, Glas, Banja luka, 1989, str. 233-241 (9)
- Lemon, M.C. *Philosophy of History*, Routledge, London, 2003.
- Mandelbaum, M. *The Problem of Historical Knowledge*, Liveright Publishing Corporation, New York, 1938.
- Mandelbaum, M. "Can There be a Philosophy of History?", *American Scholar*, Vol. 9, No. 1, 1939-1940.
- Mandelbaum, M. "A Critique of Philosophies of History", *Journal of Philosophy*, Vol. 45, No. 14, 1948, str. 365-378 (14)
- Mandelbaum, M. "Some Neglected Problems Regarding History", *Journal of Philosophy*, Vol. 49, No. 10, 1952.
- Mandelbaum, M. "Concerning Recent Trends in the Theory of Historiography", *Journal of the History of Ideas*, Vol. 16, No. 4, 1955.
- Mandelbaum, M. "The Problem of 'Covering Laws'", *History and Theory*, Vol. 1, No. 3, 1961, str. 229-242 (14)
- Meyerhoff, H. (ur.) *The Philosophy of History in Our Time*, Doubleday & Company, Garden City, 1959.
- Mises, L. Von, *Theory and History*, Yale University Press, New Haven, 1957.
- Oakeshott, M. "The Activity of Being Historian", u Oakeshott, M. *Rationalism in Politics*, Liberty Fund, Indianapolis, 1991, str. 151-183 (33)
- Rescher, N./ Helmer, O. "On the Epistemology of the Inexact Sciences", *Management Science*, Vol. 6, No. 1, 1959, str. 25-40 (16)
- Tucker, A. *Our Knowledge of the Past: A Philosophy of Historiography*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
- Tucker, A. *A Companion to the Philosophy of History and Historiography*, Wiley-Blackwell, 2010.
- Walsh, W.H. *Philosophy of History: An Introduction*, Harper & Row, New York, 1960.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja i seminara, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obavezanim.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nakon nastave i u vrijeme konzultacija
Elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Studenti najprije pristupaju pismenom ispitu objektivnog tipa (tj. testu s pitanjima višestrukih mogućnosti) a nakon što ga polože (za što moraju imati jedan više od 50% točnih odgovora) pristupaju i usmenom dijelu ispita, barem ukoliko žele ocjenu višu od one koje su dobili na pismenom. Na usmenom dijelu studenta se traži da odgovori na pitanja vezana uz najviše tri teme obrađene tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6./20.2./ 11h
Ljetni	10.6./1.7./ 11h
Jesenski	26.8./9.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod: što je filozofija historije i koji su sve načini filozofskog bavljenja poviješću?
2.	Kritika filozofije povijesti sa stajališta filozofije znanosti (Popper)
3.	Što je historija? Klasična (Aristotel, Schopenhauer) i moderna gledišta (Colingwood)
4.	Historija i činjenice: Carrovo gledište

5.	Passmore: je li historija objektivna?
6.	Jesu li objašnjenja u historiji znanstvena? Hempelov probabilistički model
7.	Vrste objašnjenja u historiji: Nagel i tri glavne vrste historijskog objašnjenja
8.	Antipozitivističko gledište o objašnjenjima u historiji: Dray i von Wright
9.	Uzročnost u povijesti
10.	Determinizam u povijesti: Berlin i Nagel
11.	Rekapitulacija gradiva
12.	Metodološki individualizam 1: Watkins
13.	Metodološki individualizam 2: Danto
14.	Završna rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije filozofije historije	Drayevo objašnjenje filozofije historije i njenih preokupacija, kao i mjesta te discipline u odnosu na opću filozofiju znanosti	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme povijesnih zakona i trendova, povijesnih činjenica, objašnjenja i razumijevanja u humanističkim znanostima, te holizma i metodološkog individualizma	Drayeva klasifikacija filozofija povijesti i Popperova kritika cijele te tradicije; Aristotelovo i moderno viđenje historiografije; objektivnost historiografije i pitanje objašnjenja i razumijevanja kod scijentista i humanista; Watkinsova vizija istraživanja u humanistici	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Drayevo objašnjenje odnosa između scijentista i humanista, te rasprava između ta dva temeljna gledišta o historiografiji	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	rasprava između dva temeljna gledišta o historiografiji, tj. scijentista i humanista, te rasprave unutar scijentističke paradigme	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija o glavnim pitanjima filozofije historije	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - čitanje preporučene literature - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-historijskim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija književnosti
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	1., 3.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
	Kabinet F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051/265-639
	e-mail ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
	Vrijeme za konzultacije
	Telefon
	e-mail
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Analitička filozofija književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj filozofske discipline analitička filozofija književnosti i odnos prema književnoj teoriji - koje je mjesto književnosti unutar estetike i teorije umjetnosti, presjek zajedničkih tema: vrijednost umjetnosti, doživljaj umjetničkoga djela, teorije umjetnosti, razumijevanje umjetnosti općenito i književnoga djela posebno - filozofi o umjetnosti i književnosti: povijesni pregled filozofskih razmišljanja o estetici i mjestu i važnosti književnosti za ljudski život (Platon, Aristotel, Kant, Hume i dr.) - komparativna estetika: književnost u odnosu na glazbu i dramsku umjetnost, književnost i film <p>2. Definiranje književnosti i književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - što je književnost, postoji li skup nužnih i dovoljnih uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi neko djelo bilo književno djelo, pristupi definiranju književnosti, raznolikost književnih vrsta unutar teorija književnosti - formalistička definicija, strukturalistički pristup, jezične definicije književnosti, institucijska definicija, teorija socijalne prakse, teorija obiteljske sličnosti - usmena vs. pismena vs. digitalna književnost <p>3. Ontološki status književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontološki status književnoga djela, književno djelo kao materijalni predmet, književno djelo kao mentalni entitet, uvjeti nastanka, postojanja i nestanka književnoga djela - ontološki status likova u književnom djelu, postoje li fikcijski likovi i kako ih trebamo definirati, referencija i značenje i fikcijski likovi - teorija artefakta, Meinong – teorije - svijet književnoga djela kao mogući svijet <p>4. Epistemologija i etika književnosti</p> <p>problem istine u književnome djelu, kako definirati istinu u književnome djelu, što određuje istinu u književnome djelu, možemo li ju spoznati, je li autor dužan govoriti istinu, zna li autor istinu i u kojoj mjeri</p> <ul style="list-style-type: none"> - književnost/ fikcija nasuprot zbilji, paradoks fikcije, književnost kao mimesis, književnost kao imaginativno stvaranje, književnost kao reprezentacija - kognitivna vrijednost književnoga djela, književno djelo kao izvor spoznaje - ima li književnost etičku komponentu i koliko je ona važna, prenosi li književnost etičku poruku, doprinosi li književnost moralnoj spoznaji, može li nas književnost moralno kontaminirati, važnost književnosti za oblikovanje moralne svijesti pojedinca - etička komponenta i vrijednost književnog djela - društvena uloga književnosti <p>5. Psihologija i književnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaktivni stavovi prema književnom djelu, 'odgovaranje' na književno djelo i probleme koje ono otvara - problem emocija: važnost emocija za stvaranje umjetničkoga djela, emocije u umjetnosti, emocije kod čitatelja, racionalnost emocionalnih i reaktivnih stavova kod čitatelja, kvazi-emocije, psihička povezanost s likovima u književnom djelu vs. fizička udaljenost i nemogućnost interakcije s likovima <p>6. Problem značenja u književnome djelu I pitanje interpretacije</p>	

- koje je značenja književnog djela, kako ono nastaje, kako ga se određuje, što sačinjava značenje, ima li uopće smisla govoriti o značenju u književnom djelu i značenju književnoga djela
- preneseno značenje, implicitno značenje
- metafora i ironija
- teorije interpretacije, može li se interpretirati književno djelo, koliko je interpretacija 'točna', problem višestrukih interpretacija, stvara li interpretacija novo djelo
- ima li smisla pitati 'što je autor htio reći'
- problem namjere autora: u kojoj je mjeri znanje o namjeri autora važno za interpretaciju književnoga djela
- interpretacija djela i uvjeti nastanka djela: važnost konteksta nastanka djela za razumijevanje djela i njegovu evaluaciju
- književni kritičar
- tko je književni kritičar i što on radi, problem ekspertizma u estetici i književnosti: subjektivni doživljaj vs. mišljenje eksperata, objektivni sud vs. subjektivni sud

7. Autor književnoga djela

- tko je autor/pripovjedač, naracija u prvom licu vs. naracija u trećem licu, sveznajući autor, smrt autora, nepouzdan autor
- pitanje inspiracije, problem imaginacije, kreativni čin stvaranja
- književno stvaranje kao jezični čin, književno stvaranje kao psihološki čin
- Romantičarska koncepcija književnoga stvaranja (Wordsworth), modernističko shvaćanje književnoga stvaranja (T.S.Eliot)

8. Književnost i filozofija

- sličnosti i razlike filozofskoga i književnoga jezika
- problem istine u književnosti u odnosu na filozofiju
- pitanje ciljeva i vrijednosti književne prakse i filozofije
- Platonova teza o 'ancient quarrell' pjesnika i filozofa i suvremene interpretacije

9. Književnost i ostale umjetnosti

- književnost i dramska umjetnost: što rade glumci?
- književnost i film
- književnost i glazba

10. Poezija

- definiranje poezije
- poezija i emocije
- poezija i iskustvo

11. Književnost, žanrovi, stilovi

- što je žanr i kako ga određujemo, stilski određenja žanra, povijesno određenje žanra, žanr i kreativnost, žanr i vrijednost
- gotički roman i romantizam: socijalne okolnosti i vrednovanje djela
- žanrovska fikcija i vrijednost (detektivski roman, znanstvena fantastika), književni kanoni
- poezija

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da studenti mogu:

1. opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'
2. objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti
3. stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Kontinuirana provjera znanja		50
Esej	2	10
ZAVRŠNI ISPIT		40
UKUPNO	3	100

Jedan kolokvij piše se u sklopu redovne nastave. Kolokvij se sastoji od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova. Polaganje ovog kolokvija uvjet je za izlazak na ispit. Studenti koji propuste polaganje ovog kolokvija ili ne ostvare dovoljan broj bodova moći će pristupiti jednom terminu ispravka prije kraja semestra. Studenti su dužni predati esej na odabranu temu od minimalno 3000 riječi i uz konzultaciju barem triju izvora sekundarne literature prije izlaska na ispit.

Uspješno napisan esej iznosi 10 ocjenskih bodova.

Završni ispit piše se u terminima redovnih ispitnih rokova a sastoji se od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 40 bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature, A Philosophical Perspective* OUP (izbor)

Lamarque P. (2009), *The Philosophy of Literature*, Oxford, Blackwell

Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka (pogl. 1)

IZBORNA LITERATURA

Abrams M.H. (1971), *Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature*, New York: W.W: Norton & Company

Attridge D. (2015), *The Work of Literature*, OUP

Boyd B. (2012), *Why Lyrics Last: Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets*, Harvard UP

Carroll N. i J. Gibson (2016), *The Routledge Companion to Philosophy of Literature* OUP

Currie G. (2011) *The Nature of Fiction*, CUP

Currie G. (2010), *Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories*, OUP

Davis D. (2007), *Aesthetics and Literature*, London: Continuum

Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), *A Companion to the Philosophy of Literature*, Wiley-Blackwell, 2010

Hagberg G.L. ur. (2016), *Fictional Characters, Real Problems*, OUP

Hogan C.P. (2003), *The Mind and its Stories*, Cambridge UP

Hogan C.P. (2016), *Beauty and Sublimity: A Cognitive Aesthetics of Literature and the Arts*, Cambridge UP

Goldman A. (2013), *Philosophy and the Novel*, OUP

Gibson J. (2015), *The Philosophy of Poetry*, OUP

Lamarque, Peter (2009), „Poetry and Abstract Thought“, *Midwest Studies in Philosophy*, XXXIII, pp. 37-52.

Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), *Truth, Fiction and Literature*, OUP

Kivy P. (2011), *Once-Told Tales: An Essay in Literary Aesthetics*, OUP

Murdoch I. (1999), *Existentialists and Mystics: Writings on Philosophy and Literature*. New York: Allen Lane The Penguin Press

New Ch. (1999), *Philosophy of Literature*, Routledge

Poe E.A. The Poetic Principle (online)

Olsen S.H. (1987), *The End of Literary Theory*, OUP

Felski R. (2008), *Uses of Literature*, Willey

Robinson Jenefer (2005), *Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art*, OUP

Rowe, M. W. (1996), „Poetry and Abstraction“, *British Journal of Aesthetics*, 36, pp. 1-15.

Seller A. i Gaydon P. (2016) „Literary Studies and the Philosophy of Literature“, Palgrave

Shelley, Defence of Poetry (online)

Spolsky E. (2015), *The Contracts of Fiction, Cognition, Culture, Community*, Oxford UP

Vidmar I. (2013), „Filozofija i književnost o svijetu i čovjeku: isto a različito“, *Prolegomena*, 12, 2, pp. 285 – 313

Vidmar I. (2017), „Fictional Characters“, u B. Berčić *Perspectives on the Self*, Rijeka

Vidmar I. (2017), „Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva“, u *Teorija Umjetnost kao Teorija Vrednosti*, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art

Walsh D. (1969), *Literature and Knowledge*, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press

Vidmar Jovanović I. (2019), *Narrative Art, Knowledge and Ethics*, Filozofski fakultet Rijeka

Vidmar Jovanović I. (2021), *Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva*, Filozofski fakultet Rijeka

Piercey R. (2021), *Reading as a philosophical practice*, Anthem press

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obavezno, u slučaju izostanaka koji prelaze 70% kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 2000 riječi, uz konzultaciju barem triju izvora sekundarne literature.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; oglasna ploča Odsjeka za filozofiju, Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
E-pošta; konzultacije	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni, po potrebi usmeni	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	1./15.2./ 8,30h
Ljetni	20.6./4.7./ 8,30h
Jesenski	30.8./13.9./ 11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Upoznavanje sa sadržajem kolegija. Uvod u kolegij: filozofija književnosti u odnosu na teoriju književnosti
2.	Analitička filozofija književnosti
3.	Pristupi definiranju književnosti
4.	Ontološki aspekt književnosti: što je književno djelo i na koji način ono postoji
5.	Fikcijski likovi
6.	Autori
7.	Književna praksa
8.	Kolokvij
9.	Značenje i interpretacija
10.	Perspektiva i iskustvo čitatelja
11.	Etička i kognitivna dimenzija književnosti
12.	Poezija
13.	Vrijednosti književnosti
Napomena:	Zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
1. Opisati i sažeto preneti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
2. Objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
3. Stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija logike
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvo predmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	1., 3.
Akadska godina	2023./2024..
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	/
Nositelj kolegija	Dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus
Kabinet	F-415
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	nenad@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Ante Debeljuh
Kabinet	F-415
Vrijeme za konzultacije	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	antedebeljuh@gmail.com
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ul style="list-style-type: none">- Problemi jezika logike- Određenje pojma formalnog sustava i odnos formalnih sustava i logike. Koji se formalni sustavi mogu smatrati logikom?<ul style="list-style-type: none">- Prosuđivanje argumenta. Valjanost kao kriterij za prosuđivanje argumenta.- Pojam logičkih veznika. Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.<ul style="list-style-type: none">- Kvantifikacija i ontologija. Problemi ontološke obveze.- Osobna imena i singularni termini. Imena kao opisi. Frege vs. Russell.- Rečenice, iskazi, propozicije.- Problemi semantike- Klasične teorije istinitosti (Korespondencijska, koherencijska, pragmatička)- Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije- 'Redundancijske' teorije.- Suvremeno stanje rasprave: Horwich vs. Field.- Klasična logika i utemeljenost 'neklasičnih logika'.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	

Student će nakon položenog ispita biti u stanju:

1. prepoznati i objasniti pojam formalnog sustava
2. objasniti pojam valjanosti
3. objasniti pojmove osobnih imena i singularnih terma.
4. usporediti Fregeovu i Russellovu deskriptivnu teoriju imena.
5. razlikovati klasične teorije istinitosti.
6. objasniti karakteristične elemente Tarskijeve teorije istine.
7. objasniti osnove 'redundancijskih' teorija
8. razlikovati osnovne postavke klasične logike i "neklasičnih logika".

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Seminar	1	50
Aktivnost u nastavi	1	50
ZAVRŠNI ISPIT		
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Scopus, Zagreb.
McGinn, C., 2000. Logical Properties, Clarendon presss, Oxford
Quine, W.V. 1970. Philosophy of logic, Harvard U. P., Cambridge, Mass. (izabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Davidson, D. 2000. Istraživanja o istini i interpretaciji, Demetra, Zagreb. (izabrana poglavlja)
Field, H. 2001. Truth and the Absence of Fact, Oxford, Clarendon Press. (izabrana poglavlja)
Hacking, I., 1979. What is Logic?, Journal of Philosophy 76. (izabrana poglavlja)
Hintikka, J., 1969, Models for modalities, Reidel.
Katz, J. 1972. Semantic Theory, New York, Harper & Row.
Putnam, H., 1971, Philosophy of Logic, Harper Torchbooks.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada postera, pisanje izvještaja i eseja na zadane teme, kolokvij/testovi znanja, pismeni i usmeni ispit.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

e-pošta, oglasna ploča

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Varijanta 1 bez završnog ispita

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	30.1./13.2./ 12h
Ljetni	11.6./25.6./10h
Jesenski	27.8./10.9./10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEMA
1.	Uvodno predavanje
2.	<u>Jezik logike</u> . Što razlikuje formalne od prirodnih jezika? Sintaksa i semantika.
3.	<u>Formalni sustavi</u> . Što je formalno u formalnim jezicima? Što je karakteristično za logiku kao formalni sustav?
5.	<u>Prosudivanje argumenta</u> . Valjanost kao kriterij za prosudivanje argumenta. Sintaktička i semantička valjanost.
6.	<u>Pojam logičkih veznika</u> . Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.

7.	<u>Kvantifikacija i ontologija</u> . Problemi ontološke obveze.
8.	<u>Osobna imena i singularni termini</u> . Imena kao opisi. Frege vs. Russell.
9.	<u>Rečenice, iskazi, propozicije</u> . Vrste iskaza. Razlika između rečenice i propozicije.
10.	<u>Problemi semantike</u> . Interpretacija i domena. Tarskijevo utemeljenje modelske logike.
11.	<u>Klasične teorije istinitosti</u> . Korespondencijska, koherencijska, pragmatička teorija istinitosti. Diskvotacijska teorija.
12.	<u>Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije</u> .
13.	' <u>Redundancijske</u> ' teorije.
14.	<u>Suvremeno stanje rasprave u teoriji istine</u> : Horwich vs. Field.
15.	<u>Klasična logika i utemeljenost 'heklasičnih logika'</u> .

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će biti u stanju prepoznati i objasniti pojam formalnog sustava	Pojam formalnog jezika i određenje formalnih sustava.	Predavanja, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Rasprave, izlaganja studenata, seminarski rad.
Student će biti u stanju objasniti pojam valjanosti	Prosudivanje argumenta i određenje valjanosti.		
Studenti će biti u stanju objasniti pojmove osobnih imena i singularnih terma.	Osobna imena i singularni termini. Fregeovo zasnivanje predikatske logike		
Studenti će biti u stanju razlikovati klasične teorije istinitosti	Korespondencijska, koherencijska i pragmatička teorija istinitosti. Redundantske teorije istinitosti.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Filozofska antropologija		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024..		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku			
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc Predrag Šustar		
	Kabinet	F-413	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	psustar@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Mjesto filozofske antropologije u odnosu na druge filozofske discipline (etika, filozofija psihologije, filozofija politike, epistemologija, filozofija biologije). Smisao filozofskog pitanja: što je čovjek? Specifičnost filozofskog pitanja o čovjeku naspram biološkog, tj. genetičkog i evolucijskog, psihološkog, te antropološkog pitanja u okviru određenih kulturoloških istraživanja. Perspektive nove, interdisciplinarnе antropologije i mogući doprinosi filozofske tradicije.</p> <p>Pojam čovjeka i mogućnosti određenja ljudske biti. Monističko i dualističko određenje ljudske biti. Bit kao subjekt, duša, egzistencija. Pokušaji odgovora na pitanje o ljudskoj biti kroz povijest: mikrokosmos, zoon logon echon, zoon politikon, animal rationale, homo oeconomicus, homo sociologicus. Pokušaji određenja ljudske prirode kroz distinkcije egoizam - altruizam, racionalnost - iracionalnost. Anti-esencijalizam darwinističke teorije evolucije i kriza tradicionalne filozofske antropologije. Problemi biološkog redukcionizma i alternativni pristup naturalizaciji pitanja o čovjeku.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
1) opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju; 2) Izrada seminarskog rada u okviru tema koje se obrađuju na kolegiju			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	1	25	
ZAVRŠNI ISPIT	1	25	
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 2 sa završnim ispitom</p> <p>Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. 			

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Kronfeldner, Maria (2018) What's Left of Human Nature? A Post-Essentialist, Pluralist, and Interactive Account of a Contested Concept, MIT Press
 Dupre', John (2001), Human Nature and the Limits of Science, Oxford University Press, Oxford;
 Gehlen, Arnold (1990), Čovjek: njegova priroda i njegov položaj u svijetu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Scheler, Max (1987), Položaj čovjeka u kozmosu, prev., Veselin Masleša-Svjetlost, Sarajevo;
 Taylor, Charles (1989), Sources of the Self: The Making of the Modern Identity, Cambridge University Press, Cambridge;

IZBORNA LITERATURA

Burger, Hotimir (1993), Filozofska antropologija, Naprijed, Zagreb;
 Golomb, Jacob (1995), In Search of Authenticity: From Kierkegaard to Camus, Routledge and Kegan Paul, London;
 Heidegger, Martin (1984), Bitak i vrijeme, prev., Naprijed, Zagreb;
 Hook, Sidney (1974), Pragmatism and the Tragic Sense of Life, Basic Books, New York;
 Schacht, Richard (1984), Classical Modern Philosophers: Descartes to Kant, Routledge and Kegan Paul, London;
 ID. (ed.) (2007), On Human Nature: Reading in Philosophical Anthropology, Prentice Hall, New York;
 Skledar, Nikola (1988), Čovjek i transcendencija. Antropološki i socijalno-filozofski ogleđi, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni pohađati nastavu. Mogući su izostanci u okviru Pravilnika.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Online

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	8./22.2./ 14h
Ljetni	13.6./11.7./14h
Jesenski	29.8./12.9./14h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvod u problem o ljudskoj prirodi
2.	Problem ljudske prirode u Grčkoj filozofiji: tradicionalni skup tvrdnji o ljudskoj prirodi
3.	Esencijalizmi u pogledu ljudske prirode
4.	Perfekcionistička i ograničavajuća gledišta na ljudsku prirodu
5.	Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi

6.	Samo-referencijalne teorije i drugo-referencijalne koncepcije ljudske prirode
7.	Kolokvij
8.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : protiv esencijalizma
9.	Priroda evolucijske jedinice <i>Homo sapiens</i> : klaster pristupi
10.	Ljudska priroda i sociobiologija
11.	Ljudska priroda i evolucijska psihologija
12.	Kritike sociobiologije i evolucijske psihologije
13.	Deskriptivna ljudska priroda
14.	Stabilnost ljudske prirode
15.	Zaključak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
opisivanje i upotrebe različitih pristupa antropološkom pitanju;	<p>Uvod u problem o ljudskoj prirodi</p> <p>Problem ljudske prirode u Grčkoj i srednjovjekovnoj filozofiji</p> <p>Problem ljudske prirode u novovjekovnoj filozofiji</p> <p>Što nam suvremena znanost može reći o ljudskoj prirodi</p> <p>Rasprava o urođenom/stečenom u ljudskoj prirodi</p> <p>Problem „razlikovanja“: filozofski pristupi</p> <p>Problem „razlikovanja“: biološki pristupi</p> <p>Problem „razlikovanja“: psihološki pristupi</p> <p>Kolokvij</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: problem dehumanizacije</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: darwinistički izazov</p> <p>Izazovi pojmu ljudske prirode: razvojni izazov</p> <p>Deskriptivna ljudska priroda</p> <p>Stabilnost ljudske prirode</p> <p>Humanizam i normativnost</p>		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofska terapija u antičkoj etici
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	1., 3.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš
Kabinet	F-426
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 640
e-mail	anag@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>U kolegiju polazimo od središnjeg pitanja antičke etike, u kojem se pitamo kako trebamo živjeti s ciljem ostvarenja dobrog života, a za grčke filozofe dobar život izjednačen je sa srećom (eudaimonia). Artikulacija tog pitanja kroz različite antičke filozofske škole pružit će uvid u specifično razumijevanje uloge koju filozofija ima u svakodnevnom životu u smislu da pruža resurse za suočavanje s bolnim i teškim životnim iskustvima, različitim oblicima životnih nedaća i ljudskom patnjom. Zbog toga su česti problemi kojima se bave antički filozofi u okviru etike upravo istraživanje različitih vrsta strahova, poput straha od smrti ili bogova, zatim problemi koji se tiču pretjeranih emotivnih reakcija poput bijesa i agresije, potom pitanje ljubavi i prijateljstva, a sve s ciljem traženja strategije za rješavanje tih problema koji stoje na putu ostvarenja dobrog života. Filozofske strategije zahtijevale su pri tome vrlo strogo i sustavno izučavanje svega onoga što utječe na naš život – od razumijevanja toga od čega se svijet sastoji i kako je nastao, kako bi se riješio primjerice strah od smrti, do propitivanja društva, društvenih normi i uloge zajednice u postizanju dobrog života.</p> <p>Zbog toga su antički filozofi ulogu filozofije vidjeli kroz vrlo naglašenu analogiju s medicinom: jednako kako medicina liječi tjelesne tegobe, filozofija, smatrali su, liječi naše mentalne tegobe. Filozofski proces liječenja odvija se kroz primjenu uobičajenog filozofskog oruđa, argumenta, koji u ovom obliku postaje tzv. terapijski argument. U okviru kolegija obradit će se različite škole i njihove koncepcije dobrog života, te kroz te različite filozofske modele pokazati kako sustavna etička analiza omogućava poboljšanje života. Sadržaj kolegija obradit će se kroz sljedeće cjeline:</p> <ol style="list-style-type: none">1. antička filozofija kao vještina življenja (Nussbaum, Hadot, Sellars)2. antička etika i pojam dobrog života (eudaimonia, emocije, razum, vrlina)3. filozofi, filozofske škole i terapijski argumenti (Sokrat, Platon, Aristotel, epikurovci, stoici, skeptici)	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Nakon odslušanog kolegija studenti će moći:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Analizirati i kritički evaluirati različite etičke sustave u antičkoj filozofiji (Sokrat, Platon, Aristotel, epikurovci, stoici, skeptici) i određenja dobrog života.2. Interpretirati i usporediti shvaćanje filozofije kao načina života s drugim shvaćanjima filozofije (znanstveno i humanističko).3. Identificirati strukturu terapijskih argumenata u različitim antičkim filozofskim školama, te njihovu primjenu kao strategije za ostvarenje dobrog života.4. Analizirati odnos razuma i emocija kroz različite antičke filozofske škole te njihovu ulogu u ostvarenju dobrog života.5. Koristiti različite dijalektičke strategije antičkih filozofskih škola za razvoj samorefleksije i praktičnog promišljanja.	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x			x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Aktivnost u nastavi	0,5		
Kontinuirana provjera znanja	0,5	40	
Esej	1	60	
ZAVRŠNI ISPIT			
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 1 bez završnog ispita</p> <p>Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
<ol style="list-style-type: none"> M. Nussbaum (2019) Terapija žudnje: teorija i praksa u helenističkoj etici. Zagreb: Mizantrop. Aristotel (1980) Nikomahova etika. Beograd: BIGZ. Epiktet (2006) Priručnik. Zagreb: KruZak. Ciceron (1975) O krajnostima dobra i zla. Sarajevo: Veselin Masleša. Marko Aurelije (2017) Meditacije. Zagreb: Planetopija. 			
IZBORNA LITERATURA			
<ol style="list-style-type: none"> Gregorić, P., Grgić, F. i Hudoletnjak Grgić, M. Helenistička filozofija, KruZak, Zagreb 2005. Ciceron, M.T. Rasprave u Tusku, Srpska književna zadruga, Beograd, 1974. Ciceron, M.T. Filozofski spisi, Matica srpska, Novi sad, 1987. Ciceron, M.T. Libri politici I-II, Demetra, Zagreb, 1995-6. Ciceron, M.T. Libri Theologici, Demetra, Zagreb, 1999. Ciceron, M.T. Lelije ili o prijateljstvu, CID-NOVA, Zagreb, 2006. Ciceron, M.T. O dužnostima, Nova akropola, Zagreb, 2006. Epiktet, Knjižica o moralu – Razgovori, CID-NOVA, Zagreb, 2002. Plotin, Eneade I, Književne novine, Beograd, 1984. Seneka, L.A. O gnjevu, Rad, Beograd, 1959. Seneka, L.A. Rasprava o blaženom životu i odabrana pisma Luciliju, Grafos, Beograd, 1978. Seneka, L.A. Pisma prijatelju, Matica srpska, Novi sad, 1987. 			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
<ul style="list-style-type: none"> Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja. Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu. U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima. <p>Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom</p>			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
<p>Web stranice fakulteta</p> <p>Elektroničkom poštom</p> <p>Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju</p>			

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Elektronička pošta Konzultacije	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Usmeni ispit	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	29.1./12.2./ 11h
Ljetni	24.6./15.7./11h
Jesenski	26.8./9.9./12h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
1.	Uvod i dogovor oko izvođenja kolegija
2.	Terapeutski argumenti
3.	Medicinska dijalektika: Aristotel o teoriji i praksi
4.	Aristotel o emocijama i etičkom zdravlju
5.	Epikurovska kirurgija: argument i isprazna želja
6.	Lukrecije o terapiji ljubavi
7.	Smrtni besmrtnici: Lukrecije o smrti i glasu prirode
8.	Lukrecije o srdžbi i agresiji
9.	Kolokvij
10.	Skeptički purgativi
11.	Stoici o filozofiji i samo-upravljanju dušom
12.	Stoici o iskorjenjivanju emocija
13.	Seneka o srdžbi u javnome životu
14.	Filozofija kao terapija
15.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
1. Analizirati i kritički evaluirati različite etičke sustave u antičkoj filozofiji (Sokrat, Platon, Aristotel, epikurovci, stoici, skeptici) i određenja dobrog života.	filozofi, filozofske škole i terapeutski argumenti (Sokrat, Platon, Aristotel, epikurovci, stoici, skeptici)	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - esej
2. Interpretirati i usporediti shvaćanje filozofije kao načina života s drugim shvaćanjima filozofije (znanstveno i humanističko).	antička filozofija kao vještina življenja (Nussbaum, Hadot, Sellars)	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - esej
3. Identificirati strukturu terapeutskih argumenata u različitim antičkim filozofskim školama, te njihovu primjenu kao strategije za ostvarenje dobrog života.	filozofi, filozofske škole i terapeutski argumenti (Sokrat, Platon, Aristotel, epikurovci, stoici, skeptici)	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij - esej

<p>4. Analizirati odnos razuma i emocija kroz različite antičke filozofske škole te njihovu ulogu u ostvarenju dobrog života.</p>	<p>antička etika i pojam dobrog života (<i>eudaimonia</i>, emocije, razum, vrlina)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokvij - esej
<p>5. Koristiti različite dijalektičke strategije antičkih filozofskih škola za razvoj samorefleksije i praktičnog promišljanja.</p>	<p>antička filozofija kao vještina življenja (Nussbaum, Hadot, Sellars)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokvij - esej

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Libertarijanizam: etika i politika slobodnog tržišta
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	1., 3.
Akadska godina	2023./2024.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Doc. dr. Neven Petrović
Kabinet	F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 647
e-mail	npetrovic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. U uvodnom bi se dijelu nastave dao općenit pregled libertarijanske političke filozofije: glavnih tema kojima se bavi i glavnim varijantama te vrste teorije (anarhokapitalizam i teorije minimalne države; deontološka i konzekvencijalistička varijanta). Također bi se razjasnila terminološka zbrka koja postoji u pogledu imenovanja suvremenih političkih teorija te vrste: tj. da se u Europi teorije slobodnog tržišta nazivaju „liberalnim“ ili „neoliberalnim“ dok Americi one nose naziv „libertarijanskih“ ili čak „konzervativnih“ učenja. Naposljetku bi se studentima prezentirao detaljan plan rada kolegija, čime ih se želi motivirati za rad (2h).</p> <p>2. Prvi tematski blok bio bi posvećen znamenitoj Friedrich von Hayekovoj analizi logike funkcioniranja planske privrede i razlozima zbog kojih se može tvrditi da ona neminovno vodi u autoritarne ili čak totalitarističke poretke. Ta analiza, koja je opće mjesto suvremene političke misli, kod nas je bez ikakve sumnje nedovoljno poznata i to je čak svojevrsan akademski skandal (6h).</p> <p>3. Nakon toga bi se prešlo na, također znanu, Hayekovu kritiku umjerenog socijalističkog projekta – socijalne države i njegovo kontroverzno mišljenje da je socijalna pravda nekoherentan pojam, te njegove razne argumente u prilog blagodatima slobodnog tržišta (4h).</p> <p>4. Donekle sličnom obradom iste teme nastavilo bi se kroz prikaz temeljnih ideja Milтона Friedmana, koji ukazuje na povezanost ekonomske i političke slobode, te na brojne nedostatke raznih državnih intervencija (npr. u školstvo, licenciranje za obavljanje raznih djelatnosti, redistribuciju dohotka, različite vrste socijalne pomoći i sl.) u funkcioniranje slobodnog tržišta (6h). Uz to bi se dodala i jedna kritička analiza konzekvencijalističke i većinom ekonomski utemeljene varijante libertarijanske teorije, ona Ronalda Dworkina (2h). Time bi se i zaključio prikaz ove vrste razmišljanja o uređenju društva.</p> <p>5. Posljednju nastavnu cjelinu činio bi prikaz najbolje deontološke verzije libertarijanizma, tj. one Roberta Nozicka. Prošlo bi se kroz sve glavne dijelove njegove teorije: opravdanje države nasuprot anarhistima, negiranje uplitanja države u distribuciju dohotka, kritike ključnih egalitarističkih gledišta, te njegovu viziju da minimalna država može biti ideal vrijedan borbe budući da predstavlja okvir za realiziranje svih vrsta utopija (8h).</p> <p>6. Završilo bi se jednim od važnijih kritičkih osvrtu na Nozickovu teoriju, tako da studenti dobiju uvid i u njene glavne poteškoće i da ne smatraju da je pristup cijelog kolegija bio pristran (2h).</p> <p>1. U uvodnom bi se dijelu nastave dao općenit pregled libertarijanske političke filozofije: glavnih tema kojima se bavi i glavnim varijantama te vrste teorije (anarhokapitalizam i teorije minimalne države; deontološka i konzekvencijalistička varijanta). Također bi se razjasnila terminološka zbrka koja postoji u pogledu imenovanja suvremenih političkih teorija te vrste: tj. da se u Europi teorije slobodnog tržišta nazivaju „liberalnim“ ili „neoliberalnim“ dok Americi one nose naziv „libertarijanskih“ ili čak „konzervativnih“ učenja. Naposljetku bi se studentima prezentirao detaljan plan rada kolegija, čime ih se želi motivirati za rad (2h).</p> <p>2. Prvi tematski blok bio bi posvećen znamenitoj Friedrich von Hayekovoj analizi logike funkcioniranja planske privrede i razlozima zbog kojih se može tvrditi da ona neminovno vodi u autoritarne ili čak totalitarističke poretke. Ta analiza, koja je opće mjesto suvremene političke misli, kod nas je bez ikakve sumnje nedovoljno poznata i to je čak svojevrsan akademski skandal (6h).</p> <p>3. Nakon toga bi se prešlo na, također znanu, Hayekovu kritiku umjerenog socijalističkog projekta – socijalne države i njegovo kontroverzno mišljenje da je socijalna pravda nekoherentan pojam, te njegove razne argumente u prilog blagodatima slobodnog tržišta (4h).</p> <p>4. Donekle sličnom obradom iste teme nastavilo bi se kroz prikaz temeljnih ideja Milтона Friedmana, koji ukazuje na povezanost ekonomske i političke slobode, te na brojne nedostatke raznih državnih intervencija (npr. u školstvo, licenciranje za obavljanje raznih djelatnosti, redistribuciju dohotka, različite vrste socijalne pomoći i sl.) u funkcioniranje slobodnog tržišta (6h). Uz to bi se dodala i jedna kritička</p>	

analiza konzekvencijalističke i većinom ekonomski utemeljene varijante libertarijanske teorije, ona Ronalda Dworkina (2h). Time bi se i zaključio prikaz ove vrste razmišljanja o uređenju društva.

5. Posljednju nastavnu cjelinu činio bi prikaz najbolje deontološke verzije libertarijanizma, tj. one Roberta Nozicka. Prošlo bi se kroz sve glavne dijelove njegove teorije: opravdanje države nasuprot anarhistima, negiranje uplitanja države u distribuciju dohotka, kritike ključnih egalitarističkih gledišta, te njegovu viziju da minimalna država može biti ideal vrijedan borbe budući da predstavlja okvir za realiziranje svih vrsta utopija (8h).

6. Završilo bi se jednim od važnijih kritičkih osvrtu na Nozickovu teoriju, tako da studenti dobiju uvid i u njene glavne poteškoće i da ne smatraju da je pristup cijelog kolegija bio pristran (2h).

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:

- razumjeti neke od ključnih preokupacija suvremene političke filozofije;
- definirati probleme distributivne pravednosti, slobodnog tržišta i redistribucije dobara, planske ekonomije, javnih dobara, javnih politika socijalne države, itd.;
- razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima;
- identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta;
- kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta;
- samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo;
- argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	30%
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Friedman, M. *Kapitalizam i sloboda*, Globus – Školska knjiga, Zagreb, 1992, str. 19-46, 93-113, 145-195 (100)
- 2) Hayek, F.A. *Put u ropstvo*, Kružak, Zagreb, 2001, str. 67-174 (108)
- 3) Hayek, F.A. *Pravo, zakonodavstvo i sloboda*, CID, Podgorica, 2002, str. 161-227 (66)
- 4) Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 27-51; 80-6; 125-7; 201-242; 305-358; 385-414 (159)

Ukupno: 433 str.

IZBORNA LITERATURA

- Arneson, R.J. "Lockean Self-Ownership: Towards a Demolition", *Political Studies*, Vol. 39, No. 2, 1991, str. 36-54 (19)
- Barry, N. *On Classical Liberalism and Libertarianism*, Macmillan, London, 1986.
- Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985.
- Buchanan, J. *Granice slobode: Između anarhije i Levijatana*, Dereta, Beograd, 2002.
- Child, J.W. "Can Libertarianism Sustain a Fraud Standard?", *Ethics*, Vol. 104, No. 4, 1994, str. 722-738 (17)
- Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995, str. 19-115 (96)
- Cohen, G.A. *Socijalizam – zašto ne?*, KruZak, Zagreb, 2011.
- Cohen, G.A. *On the Currency of Egalitarian Justice and Other Essays in Political Philosophy*, Princeton University Press, 2011, str. 147-199 (53)
- Duncan, F./Machan, T./Nussbaum, M. *Libertarianism: For and Against*, Rowman and Littlefield, 2005.
- Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 208-13 (5)
- Exdell, J. "Distributive Justice: Nozick and Property Rights", *Ethics*, Vol. 87, no. 2, 1977, str. 142-149 (8)
- Fried, B. "Wilt Chamberlain Revisited: Nozick's 'Justice in Transfer' and the Problem of Marked Based Distributions", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 24, no. 2, 1995, str. 226-245 (20)
- Friedman, D. *The Machinery of Freedom*, Open Court Press, 1989.
- Friedman, M. & R. *Free to Choose*, Harcourt, New York, 1990.
- Hardin, G. "The Tragedy of the Commons", *Science*, Vol. 162, no. 3859, 1968, str. 1243-1248 (6)
- Hazlitt, H. *Economics in One Lesson: The Shortest and Surest Way to Understand Basic Economics*, Three Rivers Press, 1988.
- Hayek, F.A. *The Constitution of Liberty*, Routledge & Kegan Paul, London, 1960.
- Hayek, F.A. *The Fatal Conceit*, The University of Chicago Press, Chicago, 1988.
- Hayek, F.A. *Individualizam i ekonomski poredak*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2002.
- Hospers, J. *Libertarianism: A Political Philosophy for Tomorrow*, Authors Choice Press, 1971.
- Gibbard, A. "What's Morally Special About Free Exchange?", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 2, No. 1, 1984, str. 20-28 (9)
- Kavka, G.S. "An Internal Critique of Nozick's Entitlement Theory", u Corlett, A. (ur.) *Equality and Liberty*, Macmillan, London, 1991, str. ???
- Klein, N. *Doktrina šoka*, VBZ, Zagreb, 2008, str. 56-168 (113)
- Knowles, D. *Political Philosophy*, Routledge, London, 2001, str. 69-132, 177-195 (83)
- Kymlicka, W. *Contemporary Political Philosophy*, Clarendon Press, Oxford, 1990, str. 95-159 (65)
- Lomasky, L.E. *Persons, Rights, and the Moral Community*, Oxford University Press, 1987.
- Machan, T.R. (ur.) *The Libertarian Alternative*, ???
- Mises, L. *Birokracija*, Institut za javne financije, Zagreb, 2005.
- Monbiot, G. "The Tragedy of Enclosure", *Scientific American*, Vol. 270, No. 1, 1994, str. 159 (1)
- Murray, C. *Losing Ground*, Basic Books, New York, 1994, str. 145-236 (92)
- Nagel, T. "Libertarianism Without Foundations", *The Yale Law Journal*, Vol. 85, No. 136, 1975, str. 136-149 (14)
- Narveson, J. *The Libertarian Idea*, Temple University Press, Philadelphia, 1988.
- Narveson, J. „Contracting for Liberty“, u Machan, T.R./Rasmussen, D.B. (ur.) *Libertarianism for the 21. Century*, Rowman & Littlefield, Lanham, 1995, str. 19-40 (22)
- Narveson, J. „Libertarianism“, u LaFollette, H. (ur.) *The Blackwell Guide to Ethical Theory*, Blackwell, Oxford, 2000, str. 306-324 (19)
- Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002.
- Okin, S.M. *Justice, Gender, and Family*, Basic Books, New York, 1989, str. 74-88 (15)
- Paul, J. (ur.) *Reading Nozick*, Basil Blackwell, Oxford, 1981.
- Plant, R. *Suvremena politička misao*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 101-123, 154-170, 277-314 (78)
- Popper, K.R. *Bijeda historicizma*, KruZak, Zagreb, 1996, str. 65-109 (45)
- Rand, A. *The Virtue of Selfishness*, Penguin, Harmondsworth, Middlesex, 1961.
- Rothbard, M. *Egalitarianism as a Revolt Against Nature and Other Essays*, Ludvig von Mises Institute, 2000.
- Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002.
- Rothbard, M. *For a New Liberty*, Ludvig von Mises Institute, 2006.
- Rothbard, M. *Moć i tržište*, Institut za javne financije, Zagreb, 2007.
- Ryan, C. "Yours, Mine, and Ours: Property Rights and Individual Liberty", *Ethics*, Vol. 87, No. 2, 1977, str. 126-41 (16)
- Sandel, M. *What Money Can't Buy*, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2012.
- Schansberg, E.D. *Poor Policy*, Westview Press, Boulder, 1996.
- Schmidtz, D. & Goodin, R.E. *Social Welfare and Individual Responsibility*, Cambridge University Press, 1998.
- Schmidtz, D. (ur.) *Robert Nozick*, Cambridge University Press, 2002.
- Sen, A. "The Moral Standing of the Market", *Social Philosophy and Policy*, Vol. 2, No. 1, 1984, str. 1-19 (19)
- Spencer, H. *The Man versus the State*, Liberty Fund, 1982.
- Wheeler, S. "Natural Property Rights as Body Rights", *Nous*, 14, 1980, str. 171-193 (23)
- Wolff, J. *Robert Nozick*, Stanford University Press, 1991.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

<ul style="list-style-type: none"> • Studenti mogu maksimalno izostati tri puta sa satova predavanja, odnosno moraju prisustvovati na 80% sati. • Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar koji trebaju predati zajedno s obaveznim. • U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom na: npetrovic@uniri.hr • Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza. 	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Web stranice fakulteta Elektroničkom poštom Usmeno	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Nakon nastave i u vrijeme konzultacija Elektroničkom poštom	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivno tipa (test višestrukog izbora), a zatim usmenom ispitu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski 6./20.2./ 11h	
Ljetni 10.6./1.7./ 11h	
Jesenski 26.8./9.9./ 11h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje: što je libertarijanizam, koje sve varijante te teorije postoje i zašto je značajan?
2.	Hayek: planska privreda nasuprot tržišnoj
3.	Hayek: kamo vodi planska privreda (1. dio)
4.	Hayek: kamo vodi planska privreda (2. dio)
5.	Hayek: kamo vodi planska privreda (3. dio)
6.	Hayek o distributivnoj pravednosti
7.	Hayek o javnim dobrima
8.	Friedman: veza kapitalizma i slobode; uloga države u slobodnom društvu
9.	Friedman: školstvo i radne dozvole
10.	Friedman: raspodjela bogatstva i mjere socijalne zaštite
11.	Kritika Friedmanovog pristupa
12.	Nozick: nastanak legitimne države
13.	Nozick: distributivna pravda
14.	Nozick: minimalna država i utopija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti neke od ključnih preokupacija suvremene političke filozofije	uvodna tema kojom se određuje mjesto libertarijanizma među suvremenim političkim teorijama; diskusije o planskoj privredi i tržištu te o minimalnoj i socijalnoj državi	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
definirati probleme distributivne pravednosti,	diskusije o planskoj privredi i tržištu; o	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi

slobodnog tržišta i redistribucije dobara, planske ekonomije, javnih dobara, javnih politika socijalne države, itd.	minimalnoj i socijalnoj državi; o javnom, privatnom i civilnom sektoru		<ul style="list-style-type: none"> - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima	Hayekov, Friedmanov i Nozickov libertarijanizam nasuprot egalitarističkom liberalizmu	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	Hayekove, Friedmanove i Nozickove primjedbe o planskoj privredi i socijalnoj državi; anarhističke i liberalne kritike libertarijanizma	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih libertarijanskih pozicija o obrađenim problemima	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	čitanje preporučene literature	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Misaoni eksperimenti
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	1., 3.
Akadska godina	2023./2024..
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	10+0+20
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić
	Kabinet F-416
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051/265-645
	e-mail boran.bercic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
	Kabinet
	Vrijeme za konzultacije
	Telefon
	e-mail
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<ul style="list-style-type: none"> - Platon: Gigov prsten (priroda jastva, kontraktarianizam) - Avicena: lebdeći čovjek (priroda jastva) - Dennet: gdje sam ja? (priroda jastva) - Williams: ja i budućnost (priroda jastva) - Searle: kineska soba (funkcionalizam u filozofiji uma) - Schopenhauer: list (sloboda volje, kompatibilizam) - Nozick: bečki krug (postojanje, identitet) - Lukrecije: koplje (beskonačnost prostora) - Paley: sat (teizam) - Flew: nevidljivi vrtlar (teizam) - Descartes: zli demon (znanje) - Zagzebski: aparat za kavu (znanje i istinito vjerovanje) - Schopenhauer: kome biste povjerali svoj život? (deontologija) - Hare: fanatik (univerzalizacija) - Nozick: stroj za proizvodnje iskustava (utilitarizam) - Foot: jureći tramvaj (utilitarizam i deontologija) - Williams: strijeljanje u Andama (utilitarizam i deontologija) - Nozick: Wilt Chamberlain (porez i država) - Rawls: veo neznanja (nepriistranost) - Frankfurt: atentator (moralna odgovornost) - Thompson: violinist (pobačaj) - Williams: slučaj Makropulos (besmrtnost) 	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Očekuje se da student razumije i usvoji najpoznatije i najutjecajnije misaone eksperimente, da bude u stanju izložiti ih i da bude u stanju jasno i jednostavno objasniti čemu oni služe tj. što pokazuju i zašto su važni.</p> <p>Očekuje se povećanje stupnja jasnoće i zanimljivosti u izlaganju i održavanju nastave uopće. ("Poučavanje i učenje" točka I.1. s Popisa temeljnih nastavničkih kompetencija Centra za obrazovanje nastavnika Filozofskog fakulteta u Rijeci, od 16.1.2014.)</p> <p>Budući da navedeni misaoni eksperimenti često predstavljaju ključna mjesta u klasičnim i suvremenim filozofskim teorijama, očekuje se i poboljšanje u poznavanju struke kod budućih nastavnika. ("Poznavanje predmeta (struke)" točka I.3. s Popisa temeljnih nastavničkih kompetencija Centra za obrazovanje nastavnika Filozofskog fakulteta u Rijeci, od 16.1.2014.)</p>	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0.5	30	
Aktivnost na nastavi		15	
ZAVRŠNI ISPIT	1	30	
UKUPNO	3	100	
<p>Opće napomene:</p> <p>Varijanta 1 bez završnog ispita Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p>Varijanta 2 sa završnim ispitom Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Schick Theodore, Vaughn Lewis: Doing Philosophy - An Introduction through Thought Experiments, McGraw-Hill, 1998.			
IZBORNA LITERATURA			
<ul style="list-style-type: none"> • - Tittle Peg: What if ... Collected Thought Experiments in Philosophy, Pearson Longman, 2005. • - Cohen Martin: Wittgenstein's Beetle and Other Classic Thought Experiments, Blackwell, 2005. • - Baggini Julian: The Pig That Wants To Be Eaten - And 99 Other Thought Experiments, Granta Books, 2010. • - Sorensen Roy: Thought Experiments, OUP, 1998. • - Vedantham Sundar: Thought Experiments - An Inexpensive Tour of the Entire Universe, Solvanam Publications, 2020. • - King Patrick: Learn To Think Using Thought Experiments, PKCS Media, 2020. • - Stuart Michael, Fehige Yiftach, Brown James Robert: The Routledge Companion to Thought Experiments, Routledge, 2018. • - Berčić Boran: Filozofija I i II, Ibis-grafika, Zagreb, 2012. • - Reškovac Tomislav: Filozofija: udžbenik filozofije za 4. razred gimnazije, Profil, 2008. • - Čehok Ivan, Grčić Filip: Filozofija: Udžbenik filozofije za četvrti razred gimnazije, Profil, 2001. • - Kalin Boris: Filozofija - uvod i povijest, Školska knjiga, 2014. 			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Obvezno			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
Merlin, email			
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA			

Merlin, email	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeni	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	29.1./12.2./ 12h
Ljetni	17.6./8.7./12h
Jesenski	26.8./9.9./12h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno preavanje i podjela tema za izlaganja
2.	- Platon: Gigov prsten (priroda jastva, kontraktarianizam)
3.	- Avicena: lebdeći čovjek (priroda jastva)
4.	- Dennet: gdje sam ja? (priroda jastva)
5.	- Williams: ja i budućnost (priroda jastva)
6.	- Searle: kineska soba (funkcionalizam u filozofiji uma)
7.	- Schopenhauer: list (sloboda volje, kompatibilizam)
8.	- Nozick: bečki krug (postojanje, identitet)
9.	- Lukrecije: koplje (beskonačnost prostora)
10.	- Paley: sat (teizam)
11.	- Flew: nevidljivi vrtlar (teizam)
12.	- Descartes: zli demon (znanje)
13.	- Zagzebski: aparat za kavu (znanje i istinito vjerovanje)
14.	- Schopenhauer: kome biste povjerali svoj život? (deontologija)
15.	- Hare: fanatik (univerzalizacija)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju prepoznati najpoznatije misaone eksperimente u filozofiji.	Gigov prsten, Lebdeći čovjek, Kineska soba, Bečki krug, Sat na plaži, Nevidljivi vrtlar, Zli demon, Aparat za kavu, Fanatik, Jureći tramvaj, Wilt Chamberlain, Veo neznanja, Atentator, Violinist, Slučaj Makropulos	Priprema za izlaganje rada, rad na tekstu, rasprava na nastavi, konzultacije.	Ocjena izlaganja i aktivnosti na nastavi, pismeni ili usmeni ispit.
Student će biti u stanju objasniti čemu ti misaoni eksperimenti služe, što oni pokazuju.	Formalni uvjeti primjera i protuprimjera		
Student će biti u stanju prepoznati najvažnije pozicije u raspravama u kojima se javljaju misaoni eksperimenti.	Kontraktarianizam, Priroda jastva, Funkcionalizam u filozofiji uma, Kompatibilizam		

	Teorija najbližeg sljedbenika Beskonačnost prostora Teizam Ateizam Skepticizam Deontološka etika Univerzalizacija Utilitarizam		
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Povijest političke filozofije 1		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Nebojša Zelić		
	Kabinet	F-426	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 648	
	e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Prvi dio kolegija posvećen je najvažnijim antičkim političkim teorijama, onima Platona i Aristotela. Čitaju se svi relevantni dijelovi Platonove <i>Države</i> i možda još poneki dio nekih njegovih drugih politički relevantnih dijaloga, te dvije glavne knjige (tj. poglavlja) Aristotelove <i>Politike</i>. Kako bi se te teorije studentima učinile što jasnijima, oslanjati ćemo se i na neke suvremene kritičke interpretacije tih klasičnih tekstova koje pokušavaju dopuniti praznine i nedorečenosti koje ovi ostavljaju.</p> <p>Drugi dio kolegija bavit će se trojicom najznačajnijih kršćanskih političkih mislilaca: Augustinom, Tomom Akvinskim i Williamom Ockhamom. Ovim se blokom tema želi u detalje pokazati kako su spomenuti (ali i ostali) kršćanski autori doveli u vezu crkvu i državu, kako su to argumentirali u prilog te veze, te kako se vremenom omjer snaga mijenjao u korist davanja sve veće samostalnosti svjetovnoj vlasti.</p> <p>Treći i konačni dio kolegija okrenut je prema političkoj misli renesanse, tj. dvama najvažnijim pojavama u tom periodu: Machavellijevom političkom realizmu i utopističkim misliocima tog doba koji će biti predstavljeni kroz misao Thomasa Morea, njihovog najvažnijeg predstavnika. Kao i u slučaju drugih tema, ovi će filozofi biti prikazani u svjetlu novijih kritičkih interpretacija koja daju i značaj misli klasika i kritički ih propituju.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije klasične političke filozofije; - definirati probleme vezane uz pitanja: idealne političke zajednice, odnosa države i crkve te tehnika vladanja državom; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tim problemima; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	

Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 40% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Platon, *Država - Državnik - Sedmo pismo*, Matica hrvatska, Zagreb, 1942, (knjige II, IV-V, VIII-IX), str. 79-110, 150-224, 291-352 (168)
- 2) Aristotel, *Politika*, BIGZ, Beograd, 1975, (knjige III i IV), str. 54-118 (65)
- 3) Augustin, A. *O državi božjoj II-III*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1995-96, knjige XIV i XIX, str. 231-305 i 9-89 (77)
- 4) Akvinski, T. «O vladavini» u Akvinski, T. *Država*, Globus, Zagreb, 1990, str. 47-125 (39)
- 5) Ockham, V. „O carskoj i papinskoj vlasti“, u Ockham, W. *Opera politica*, Demetra, Zagreb, 2001, str. 389-461 (36)
- 6) Machiavelli, N. (1513) *Vladar*, Globus, Zagreb, 1985, str. 99-146 (48)
- 7) More, T. (1516) *Utopija*, Kultura, Zagreb, 1952, str. 43-187 (145)

IZBORNA LITERATURA

a) klasična

Platon, *Zakoni*, Naprijed, Zagreb, 1974.
Aristotel, *Nikomahova etika*, BIGZ, Beograd, 1980.
Aristotel, *Ustav atenski*, Jurici, Zagreb, 1948.
Ksenofont, *Hijeront ili o tiraninu*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1980, str. 7-23 (17)
Ciceron, M.T. *Libri politici I-II*, Demetra, Zagreb, 1995-6. (I, str. 20-24, 48-56, 66-78, 82,110-114, 118-120, 126, 142, 216-230)
Augustin, A. *O državi božjoj II-III*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996, str. 9-701 i 9-421 (552)
Abelard, P. *Povijest nevolja - Etika*, Naprijed, Zagreb, 1970, str. 57-120 (64)
Akvinski, T. *Izbor iz djela 2*, Naprijed, Zagreb, 1990, str. 541-743 (203)
Grubiša, D. (ur.) *Politička misao talijanske renesanse*, Barbat, Zagreb, 2000.
Ockham, W. *Opera politica*, Demetra, Zagreb, 2001.
Machiavelli, N. *Izabrano djelo I*, Globus, Zagreb, 1985, str. 151-375 (225)
Boetie de la, E. *Rasprava o dobrovoljnom ropstvu*, Filip Višnjić, Beograd, 1986.
Montaigne, M. *Ogledi*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1964.
Petrić, F. *Sretan grad*, u Petrić, F. *Izabrani politički spisi*, Golden marketing, Zagreb, 1998, str. 45-58 (14)
Bodin, J. *Šest knjiga o republici*, Politička kultura, Zagreb, 2002.
Bacon, F. *Eseji ili saveti politički i moralni*, Matica srpska, Novi sad, 1952.
Bacon, F. *Nova Atlantida*, Kultura, Beograd, 1967.
Campanella, T. *Grad sunca*, Kultura, Beograd, 1964, str. 5-65 (61)
Milton, J. *Areopagitika i drugi spisi o građanskim slobodama*, Filip Višnjić, Beograd, 1990.

b) suvremena

Annas, J. *An Introduction to Plato's Republic*, Oxford University Press, 1981.
Blackburn, S. *Plato's Republic*, Atlantic Monthly Press, New York, 2006.
Deane, H.A. *The Political and Social Ideas of St. Augustine*, Columbia University Press, 1963.
Develin, R. „The Good Man and the Good Citizen in Aristotle's *Politics*“, *Phronesis*, 1973, 18/1, str. 71-79 (9)
Ferrari, G.R.F. *City and Soul in Plato's Republic*, The University of Chicago Press, 2005.
Finnis, J. *Prirodno pravo*, CID, Podgorica, 2005.
Held, D. *Models of Democracy*, Stanford University Press, 1996, str. 13-35 (23)

<p>Hourani, G.F. „Thrasymachus' Definition of Justice in Plato's <i>Republic</i>“, <i>Phronesis</i>, 1962, 7/2, str. 110-120 (11)</p> <p>Johnson, C. „Who Is Aristotle's Citizen?“, <i>Phronesis</i>, 1984, 29/1, str. 73-90 (18)</p> <p>Lear, J. „Inside and Outside the <i>Republic</i>“, <i>Phronesis</i>, 1992, 37/2, str. 184-215 (32)</p> <p>Kirwan, C. „Glaucon's Challenge“, <i>Phronesis</i>, 1965, 10/2, str. 162-173 (12)</p> <p>Mulgan, R.G. <i>Aristotle's Political Theory</i>, Oxford University Press, Oxford, 1977.</p> <p>Nozick, R. <i>Anarhija, država i utopija</i>, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 385-414 (30)</p> <p>Pappas, N. <i>Guidebook to Plato and the Republic</i>, Routledge, London, 1995.</p> <p>Popper, K.R. <i>Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji I</i>, KruZak, Zagreb, 2002, str. 77-178 (102)</p> <p>Reeve, C.D.C. <i>Philosopher-Kings: The Argument of Plato's Republic</i>, Toronto University Press, 1995.</p> <p>Sandel, M. <i>Justice: What's the Right Thing to do?</i>, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2009, str. 184-269 (85)</p> <p>Strauss, L. <i>Grad i čovjek</i>, Antibarbarus, Zagreb, 2004.</p> <p>Williams, B. <i>The Sense of the Past</i>, Princeton University Press, Princeton, 2006, str. 108-137, 207-217 (30)</p> <p>Wolin, S. <i>Politics and Vision</i>, Princeton University Press, Princeton, 2004.</p> <p>c) sekundarna</p> <p>Copleston, F. <i>Historija filozofije I-III</i>, BIGZ, Beograd, 1989-1994.</p> <p>Hampton, J. <i>Political Philosophy</i>, Westview Press, Boulder, 1997, str. 39-69 (31)</p> <p>Kulenović, E. (ur.) <i>Moderna politička teorija</i>, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2013, str. 1-35 (35)</p> <p>Maier, H./Rausch, H./Denzer, H. (ur.) <i>Klasici političkog mišljenja I</i>, Golden Marketing, Zagreb, 1998.</p> <p>Strauss, L. (ur.) <i>Povijest političke filozofije</i>, Golden Marketing, Zagreb, 2006.</p> <p>Stupar, M. <i>Politička filozofija</i>, Institut za filozofiju i društvenu teoriju/IP „Filip Višnjić“, Beograd, 2010, str. 57-200 (144)</p> <p>Knjige iz serije <i>Very Short Introduction</i>: Hare, R.M. <i>Plato</i>; Barnes, J. <i>Aristotle</i>; Chadwick, H. <i>Augustine</i>; Skinner, Q. <i>Machiavelli</i>, Oxford University Press, 1980-2001.</p> <p>Barnes, J. <i>Aristotel</i>, KruZak, Zagreb, 1996.</p> <p>Kenny, A. <i>Aquinas</i>, Macmillan, London, 1969, str. 325-382 (58)</p> <p>Kretzmann, N./Stump, E. (ur.) <i>The Cambridge Companion to Aquinas</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 1993, str. 196-231 (36)</p> <p>O'Connor, D.J. <i>Aquinas and Natural Law</i>, Macmillan, London, 1967.</p> <p>D'Entreves, A.R. <i>Medieval Contribution to Political Thought</i>, Oxford University Press, 1939.</p> <p>Kumar, K. <i>Utopianism</i>, Open University Press, Buckingham, 1991.</p>						
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU						
POHAĐANJE NASTAVE						
<ul style="list-style-type: none"> • Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja. • Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu. • U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima. • Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom 						
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA						
<p>Web stranice fakulteta</p> <p>Elektroničkom poštom</p> <p>Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju</p>						
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA						
<p>Elektronička pošta</p> <p>Konzultacije</p>						
NAČIN POLAGANJA ISPITA						
<p>Pismeni ispit.</p>						
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE						
<p>Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.</p>						
ISPITNI ROKOVI						
<table border="1"> <tr> <td>Zimski</td> <td>9./23.2. / 10h</td> </tr> <tr> <td>Ljetni</td> <td>14.6./28.6./11h</td> </tr> <tr> <td>Jesenski</td> <td>26.8./13.9./11h</td> </tr> </table>	Zimski	9./23.2. / 10h	Ljetni	14.6./28.6./11h	Jesenski	26.8./13.9./11h
Zimski	9./23.2. / 10h					
Ljetni	14.6./28.6./11h					
Jesenski	26.8./13.9./11h					
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)						

DATUM	NAZIV TEME
1.	Platon o oblicima države i vrstama pojedinaca
2.	Platon: odnos prema demokraciji
3.	Platon: vladavina znanja
4.	Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja
5.	Aristotelova najbolja država
6.	Aristotel o prijateljstvu
7.	Augustin i etika kršćanstva
8.	Augustin i politika kršćanstva
9.	Toma Akvinski: vječni, naravni i ljudski zakon
10.	Toma Akvinski: politika i crkva
11.	Ockham i kritika crkvene vlasti
12.	Machiavelli: karakteristike uspješnog vladara
13.	Renesansni utopisti: Thomas More i kritika postojećeg poretka
14.	Renesansni utopisti: Thomas More i najbolji poredak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<p>Studenti razumiju filozofski jezik i političku argumentaciju; mogu interpretirati i kritički se odnositi prema mislima najvažnijih filozofa; razvijaju vještine primjene njihovih ideja ili rješenja na aktualne probleme suvremene političke filozofije; stječu neke osnovne informacije o klasicima političke misli.</p>	<p>Platon o pravednosti; Platon: odnos prema demokraciji; Platon: vladavina znanja; Aristotel: građanin i država; vrste političkih uređenja; Aristotelova najbolja država; Aristotel o prijateljstvu; Augustin i etika kršćanstva; Augustin i politika kršćanstva; Toma Akvinski o zakonima; Toma Akvinski: politika i crkva; William Ockham; Niccolo Machiavelli; Renesansni utopisti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad 	<ul style="list-style-type: none"> - kolokvij - pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Sloboda volje		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Nema je		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Filip Čeč		
	Kabinet	F-424	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 649	
	e-mail	fcec@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ol style="list-style-type: none"> Uvod u problem: izlaganje problema i osnovnih pozicija u raspravi; upoznavanje s literaturom. Kompatibilizam: klasični kompatibilizam, sloboda kao odsustvo prepreka Inkompatibilizam: argument posljedice i mogućnost drugačijeg postupanja Libertarijanizam i indeterminizam: klasični libertarijanizam, indeterminizam, slučajnost i sreća Djelatnikovo uzrokovanje: djelatnik kao uzrok postupka, dvije koncepcije uzrokovanja. Postupci, razlozi i uzroci: jednostavni indeterminizam, suvremene teorije djelatnikovog uzrokovanja. Determinizam: teorije tvrdog determinizma, sloboda volje kao iluzija Alternativne mogućnosti i moralna odgovornost: kritika principa alternativnih mogućnosti Hijerarhijske teorije slobode volje: hijerarhija želja, identifikacija, vrijednosti. Reaktivni stavovi: teorije reaktivnih stavova, polukompatibilizam. Krajnja odgovornost: Krajnja odgovornost, primjeri Austinove vrste, radnje formiranja jastva. Sloboda volje i suvremena znanost: odnos indeterminizma i odluka. Vrste sloboda volje: Sloboda samoostvarenja, Sloboda reflektivne samokontrole, Sloboda samoodređenja. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti će nakon odslušanog kolegija moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navesti osnovne pozicije u raspravi, jezgrovito, jasno i pregledno opisati načine na koje te pozicije nastoje riješiti problem. • Izdvojiti i prikazati osnovne pojmove u raspravi te interpretirati odgovarajuće primjere korištenja tih pojmova. • Identificirati, opisati i procijeniti postojeće relacije između osnovnih pojmova korištenih u raspravi. • Identificirati, opisati i razjasniti unutarnju strukturu argumenata korištenih u raspravi. • Procijeniti metafizička rješenja koja se nude u raspravi • Napisati esej na zadanu temu. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Preavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x			x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera	1	50	

ZAVRŠNI ISPIT (esej)	1	50
UKUPNO		100
<p>Način bodovanja svake pojedinačne aktivnosti koja se ocjenjuje:</p> <p>Izlaganje i aktivno sudjelovanje na nastavi: Svi studenti moraju izraditi jedno izlaganja na temu zadanu od strane nastavnika. Izostanak s vlastite prezentacije ili neprimjereno izrađena prezentacija tretirati će se kao neizvršavanje obaveza te će student biti prisiljen nanovo slušati kolegiji. Od studenta se zahtijeva da aktivno sudjeluje u nastavi.</p> <p>Kontinuirana provjera znanja: ocjenjuje se pripremanje za seminare (čitanje predviđene obavezne literature). Pripremanje za nastavu provjeravati će se kratkim testovima.</p> <p>Završni ispit (esej): Ocjenjuje se esej napisan na zadanu temu. Tema se određuje u dogovoru s nositeljem kolegija.</p> <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
Ocjena	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
Kane, R. 2005. <i>A Contemporary Introduction to Free Will</i> . Oxford University Press. McKenna, M, Pereboom D. 2016. <i>Free Will</i> . A Contemporary Introduction. Routledge		
IZBORNA LITERATURA		
Kane, R. (ur) 2000. <i>Free Will</i> . Routledge. Fisher, J. M. Ravizza, M. (ur) 1993. <i>Perspectives on Moral Responsibility</i> . Cornell University Press. Watson, G. 1982. (ur). <i>Free Will</i> . Oxford University Press. Kane, R. (ur). 2002. <i>Oxford Handbook to Free Will</i> . Oxford University Press. Kane, R. (ur). 2011. <i>Oxford Handbook to Free Will</i> . 2nd edition. Oxford University Press. O'Connor, T. (ur). 1995. <i>Agents, Causes and Events - Essays on Indeterminism and Free Will</i> , Oxford University Press.		
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU		
POHAĐANJE NASTAVE		
Studenti mogu izostati s 25% predavanja. Neredovito pohađanje nastave tretirati će se kao neizvršavanje obaveza te će student biti prisiljen nanovo upisati kolegiji.		
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA		
Elektronička pošta, konzultacije, oglasna ploča		
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA		
Elektronička pošta, konzultacije		
NAČIN POLAGANJA ISPITA		
Vidi pod sustav ocjenjivanja		
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE		
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.		
ISPITNI ROKOVI		
Zimski	29.1./12.2./ 10h	
Ljetni	10.6./1.7./10h	
Jesenski	26.8./9.9./10h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
TJEDAN	NAZIV TEME	
1.	Uvodno predavanje i podjela tema.	
2.	Klasični kompatibilizam: Kane 2005 - Klasični kompatibilizam (pogl.2: Compatibilism)	

3.	<u>Kritike klasičnog kompatibilizma – Argument posljedice:</u> Kane 2005 - Argument posljedice (pogl.3: Incompatibilism)
4.	<u>Problem slobode volje i indeterminizam:</u> Kane 2005 - Sloboda volje i indeterminizam (pogl.4: Libertarianism, Indeterminism, and Chance)
5.	<u>Libertarijanizam:</u> Kane 2005 - Libertarijanizam (pogl.5: Mind, Selves and Agent Causes)
6.	<u>Suvremene libertarijanističke teorije:</u> Kane 2005 - Suvremene libertarijanističke teorije (pogl.6: Action, Reasons, and Causes)
7.	<u>Tvrđi determinizam:</u> Kane 2005 - Tvrđi determinizam (pogl.7:Is Free Will Possible? Hard Determinists and Other Skeptics)
8.	<u>Kritike principa alternativnih mogućnosti:</u> Kane 2005 - Kritike principa alternativnih mogućnosti (pogl.8: Moral Responsibility and Alternative Possibilities)
9.	<u>Suvremene kompatibilističke teorije:</u> Kane 2005 - Suvremene kompatibilističke teorije (pogl.9: Higher-order Desires, Real Selves, and New Compatibilists)
10.	<u>Teorija reaktivnih stavova:</u> Kane 2005 - Teorije reaktivnih stavova i polukompatibilizam (pogl.10: Reactive Attitude Theories)
11.	<u>Krajnja odgovornost:</u> Kane 2005 - Krajnja odgovornost (pogl.11: Ultimate Responsibility)
12.	<u>Sloboda volje i suvremene znanosti:</u> Kane 2005 - Sloboda volje i suvremene znanosti (pogl.12: Free-Will and Modern Science)
13.	<u>Vrste slobode volje:</u> Kane 2005 - Vrste slobode volje (pogl.14: Conclusion: Five Freedoms)
14.	<u>Osjetljivost na razloge</u> McKenna, M, Pereboom D. 2016. Free Will. A Contemporary Introduction. Routledge
15.	<u>Neuroznanost i sloboda volje</u> McKenna, M, Pereboom D. 2016. Free Will. A Contemporary Introduction. Routledge

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Navesti osnovne pozicije u raspravi, jezgrovito, jasno i pregledno opisati načine na koje te pozicije nastoje riješiti problem.	Klasični libertarijanizam, klasični kompatibilizam, tvrđi determinizam, teorije djelatnikovog uzrokovanja, teorije događajnog uzrokovanja, jednostavni indeterminizam, skepticizam, hijerarhijske teorije, semikompatibilizam, teorije reaktivnih stavova, ostale suvremene kompatibilističke teorije	Predavanje Rad na tekstu Individualni rad Diskusija Analiza primjera	Kontinuirane provjere znanja Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima
Izdvojiti i prikazati osnovne pojmove u raspravi te interpretirati odgovarajuće primjere korištenja tih pojmova.	Determinizam, indeterminizam, sloboda volje, moralna odgovornost, princip alternativnih mogućnosti, jastvo, sreća, djelatnikovo uzrokovanje, događajno uzrokovanje, reaktivni stavovi		
Identificirati, opisati i procijeniti postojeće relacije između osnovnih pojmova korištenih u raspravi.	Kompatibilizam, inkompatibilizam, skepticizam, princip alternativnih mogućnosti, princip izvornosti		
Identificirati, opisati i razjasniti unutarnju strukturu argumenata korištenih u raspravi.	Argument posljedice, kondicionalna analiza, prigovori sreće, prigovori frankfurtove vrste, osnovni argument, argument četiri		

	slučaja		
Procijeniti metafizička rješenja koja se nude u raspravi.	Teorije djelatnikovog uzrokovanja, teorije događajnog uzrokovanja, sloboda kao izvornost, sloboda kao mogućnost drugačijeg postupanja		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Smrt		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Marin Biondić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	marinbiondic@yahoo.com	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij je usklađen sa suvremenim filozofskim razmatranjima problema smrti. Obuhvaća metafizička, vrijednosna i praktična pitanja koja se problematiziraju iz suvremene analitičke perspektive:			
<ul style="list-style-type: none"> - smrt i osobni identitet (animalizam i personizam) - vrijednost smrti (epikurizam i deprivacijske teorije) - problem (a)simetrije prenatalnog i postmortalnog nepostojanja - problem vremenskog određenja zla smrti - smrt i racionalan strah - problem besmrtnosti - smrt i životinje - postmortalna zla - zlo smrti i pogrešnost ubijanja. 			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Studenti i studentice će:</p> <ul style="list-style-type: none"> Biti upoznati s temeljnim radovima i problemima u raspravi Definirati i objasniti temeljne filozofske pojmove u raspravi Koristiti način analitičkog pristupa i mišljenja na stručnim tekstovima Samostalno raditi na izvornim filozofskim tekstovima Samostalno izraditi seminarski rad Samostalno prezentirati svoj rad Razviti kritičko, argumentirano mišljenje 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	30%	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	10%	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	10%	
ZAVRŠNI ISPIT	1	50%	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u>			

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 11) Benatar, D., *Life, Death, and Meaning*, Rowman and Littlefield Publishers, Plymouth, 2010.
- 12) Biondić, M., *Smrt – Priroda i vrijednost prenatalnog i postmortalnog nepostojanja*, Ibis grafika, Zagreb, 2015.
- 13) Bradley B., Feldman F., Johansson J., *The Oxford Handbook of Philosophy of Death*, Oxford University Press 2013.
- 14) Donnelly, J., *Language, Metaphysics, and Death*, Fordham University Press, New York, 2007.
- 15) Fischer, John Martin ed., *The Metaphysics of Death*, Stanford University Press, California, 1993.
- 16) Taylor, J.S., *The Metaphysics and Ethics of Death*, Oxford University Press, New York, 2013.

IZBORNA LITERATURA

1. Bradley, B., *Well Being and Death*, Oxford: Oxford University Press, 2009.
2. Feldman, Fred, *Confrontation with the Reaper*, New York, 1991.
3. Luper-Foy, S., *The Philosophy of Death*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.
4. McMahan, J., *The Ethics of Killing: Problema at the Margins of Life*, Oxford University Press, New

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Obavezno prisustvo na 70% nastavnih sati (ispod 70% studenti/ce nemaju pravo izlaska na završni ispit).
- Neopravdani nedolazak na nastavu u vrijeme unaprijed dogovorenog termina seminarske rada (izlaganja) znači ujedno i nemogućnost stjecanja ocjenskih bodova iz izlaganja seminara. Opravdani izostanak podrazumijeva obavještanje nastavnika 24 sata prije izlaganja seminara te naknadno dostavljanje relevantne dokumentacije kojom se potvrđuje opravdani izostanak.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta
Elektroničkom poštom
Usmeno

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

e-mail, konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	1./15.2./12h
Ljetni	13.6./11.7./12h
Jesenski	29.8./12.9./12h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
---------------	-------------------

1.	Uvodni sat, literatura, obaveze, podjela seminarskih radova
2.	Smrt i nepostojanje - Biondić (28-46) The Person and the Corpse – Olson u Bradley, Feldman, Johansson (80-97)
3.	Death in Socrates, Plato, and Aristotle – Matthews u Bradley, Feldman, Johansson (186-200) - When Death is There We Are Not: Epicurus on Pleasure and Death – Mitsis u Bradley, Feldman, Johansson (200-218)
4.	Death – Nagel u Fischer (59-71) The Makropulous Case: Reflections on the Tedium of Immortality Williams u Fischer (71-93)
5.	How to Be Dead and Not Care: A Defense of Epicurus – Rosenbaum u Fischer (117-135) Harm to Others – Feinberg u Fischer (169-191)
6.	Annihilation – Luper u Benatar (201-223) Pre-Vital and Post-Mortem Nonexistence – Kaufman u Benatar (243-267)
7.	Why Death Is Not Bad for the Person Who Died – Suits u Benatar (267-287) Adaptation – Luper u Taylor (100-118)
8.	Death and Desires - Bradley, McDaniel u Taylor (118-134) Kripke's Moses – Yourgrau u Taylor (134-149)
9.	Concept of Value and Ideas about Death – Rosenbaum u Taylor (149-169) The Significance of Death for Animals . Norcross u Bradley, Feldman (465-475)
10.	The Misfortunate Dead: A Problem for Materialism – Donnelly u Donnelly (153-170) The Vulnerability oft he Dead – Scarre u Taylor (171-188)
11.	Welfare and Harm after Death – Levenbook u Taylor (188-211) Doing Posthumous Harm – Harris u Taylor (213-222)
12.	Existentialism and the Fear of Dying – Slote u Donnelly (80-102) Fearing Death – Rorty u Donnelly (102-117)
13.	Rationality and the Fear of Death – Murphy u Fischer (41-59) My Death – Ayer u Donnelly (226-237)
14.	Egzistencijalistički autori i smrt
15.	Sinteza gradiva, priprema za ispit

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- Studenti će definirati temeljne probleme i navesti najvažnije autore koji ih problematiziraju	- Smrt kao filozofski problem (Platon, Epikur, Negel, Feldman)	- Predavanja, rad na tekstu, izlaganja seminarskog rada, rasprava na nastavi.	- Vrednovanje izlaganja/seminarskog rada, pisani ispit.
- Studenti će razlikovati i objasniti temeljne pojmove u raspravi	- Epikurizam, deprivacionizam, metafizka smrti, transhumanizam	-	-
Student će koristiti način analitičkog mišljenja na klasičnim radovima	- Djela Platona, Epikura, Aristotela, Nagela, Williamsa, Feldmana	-	-
	Cjelokupni sadržaj kolegija –	-	-

<ul style="list-style-type: none"> - Samostalno izraditi seminarski rad - Samostalno prezentirati svoj rad 	po izboru		
Student će razvijati kritičko, argumentirano mišljenje	- Cjelokupni sadržaj kolegija	-	-

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Socijalna pravednost i javne politike		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvoipredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	1., 3.		
Akadska godina	2023./2024.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Nebojša Zelić		
	Kabinet	F-426	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 648	
	e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>U prvom dijelu kolegija odredit će se pojam socijalne pravednosti u odnosu na distributivnu pravednost. Distributivna pravednost prvenstveno se bavi načelima pravedne raspodjele određenih dobara. Socijalna pravednost osim distributivnog aspekta uključuje i relacijski aspekt – odnosa među građanima. Dok je u užem interesu distributivne pravednosti pitanje tko treba koliko dobara od društvene kooperacije pitanje socijalne pravednosti odnosi se i to na koji se način raspodjela vrši. Utječe li raspodjela negativno na samopoštovanje korisnika javnih službi ili javnih dobara? Na koji način izbjeći stigmatizaciju i marginalizaciju određenih grupa u društvu?</p> <p>Također, pitanja kojima se bavi socijalna pravednost mogu odrediti i na koja dobra posebno treba obratiti pažnju u distribuciji odnosno što je ono što ulazi u mjerenje pravednosti. Posebno ćemo se baviti dvama utjecajnim prijedlozima – distribucija primarnih dobara (J. Rawls; R. Dworkin) i pristup razvijanja individualnih sposobnosti (A. Sen; M. Nussbaum). Vidjet ćemo koje su u teoriji prednosti i mane ta dva prijedloga.</p> <p>U drugom dijelu kolegija baviti ćemo se konkretnim primjerima javnih politika i na koji način oni manifestiraju prednosti i mane određenih teorijskih pristupa socijalnoj pravednosti.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Očekivani ishodi su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti. 2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike. 3. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke. 4. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu pravednosti i javnih politika, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	35	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	3	100	
Kontinuirana provjera znanja provodit će se na način da će studenti trebati napisati esej (do 1200 riječi), te pristupiti kratkom kolokviju na kraju semestra.			

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti najviše 60% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 40% bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Izbor iz:

J. Wolff, *Ethics and Public Policy: A Philosophical Inquiry*, Routledge, 2011. (odabrana poglavlja)

A.Sen, *Razvoj kao sloboda*, Algoritam, 2012. (odabrana poglavlja)

M. Marmot, *Sindrom statusa*, Algoritam, 2007. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Francis G. Castels, *Komparativne javne politike*, Massmedia, 2008.

A. Margalit, *The Decent Society*, Harvard University Press, 1998.

M. Nussbaum, *Creating Capabilities: The Human Development Approach*, Harvard University Press, 2011.

P. Pettit, J.L. Marti, *A Political Philosophy in Public Life*, Princeton University Press, 2012.

J. Wolff i A. De-Shalit, *Disadvantage*, Oxford University Press, 2007. (odabrana poglavlja)

Michael Marmot, Richard Wilkinson (ur.) *Social Determinants of Health*; Oxford University Press, 2005. (odabrana poglavlja)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

- Studenti mogu izostati maksimalno tri puta sa satova predavanja.
- Za više od tri izostanka studenti će dobiti dodatni seminar, a u slučaju neizvršavanja te obaveze, neće moći pristupiti završnom ispitu.
- U slučaju opravdanoga duljeg izostanka student se o nastavi može informirati e-mailom s nastavnicima.
- Od studenata se očekuje odgovornost u izvršavanju obaveza, te da redovito čitaju literaturu predviđenu izvedbenim planom

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta

Elektroničkom poštom

Oglasna ploča Odsjeka za filozofiju

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Elektronička pošta

Konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obaveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9./23.2. / 10h
Ljetni	14.6./28.6./11h
Jesenski	26.8./13.9./11h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje i dogovor oko nastave
2.	Društvena pravednost: distribucija resursa
3.	Društvena pravednost: relacijski egalitarizam
4.	Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja
5.	Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima
6.	Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike
7.	Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje
8.	Pravednost u gradu: značajke gradova u odnosu na državu
9.	Društvene determinante zdravlja u gradu
10.	Urbano planiranje i vrijednosti jednakosti i različitosti
11.	Demokratska deliberacija i urbano planiranje
12.	Pitanje definiranja javnog interesa
13.	Inkluzija i isključenje u gradu

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o društvenoj pravednosti.	Društvena pravednost: distribucija resursa; Društvena pravednost: relacijski egalitarizam; Društvena pravednost: teorija strukturne nepravde i prepoznavanja; Društvena pravednost: pristup temeljen na sposobnostima; Društvena pravednost: sposobnosti i javne politike; Društvena pravednost: resursi, sposobnosti i individualno blagostanje.	- predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- kolokvij
Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema implementiranja teorija u konkretne javne politike.	Društvene determinante zdravlja; Politike države blagostanja; Javne politike i tržište; Civilno društvo i političke institucije; Dobrobit u političkoj filozofiji; Egalitarizam i rodna (ne)jednakost; Imigracija i rasizam	predavanje - rad na tekstu - rasprava - individualni rad	- pismeni ispit